

BAJORYSTĖS MANIJA LIETUVOJE

Bronius Juodelis

Lietuvai atstačius nepriklausomybę 1990 m. kovo 11 d. aktu, savo veiklą atkūrė ir prieš Antrąjį Pasaulinį karą veikusios ideologinės, profesinės bei visuomeninės organizacijos. Greta jų, naudojantis atgauta laisve, įsisteigė nemaža naujų organizacijų. Jų tarpe yra ir "Lietuvos bajorų sąjunga", apie kurios egzistavimą bei tikslus ne kartą rašė patys "bajorai" Lietuvos ir lietuvių išeivijos spaudoje.

Demokratinėje santvarkoje gali būti "garbinami" bajorai ir baudžiauninkai, nors 1918 metais atstačius Lietuvos nepriklausomybę, visi luominiai skirtumai buvo panaikinti. Atlikus žemės reformą, 1922 metais dingo ir buvusi bajorų, kaip dvarininkų, ekonominė pirmenybė (žr. "Lietuvių enciklopedija", II t., 57 pusl. Bostonas) bei jų anksčiau turėtos privilegijos.

Sveikintina, kad Lietuvoje atkuriamos arba steigiamos organizacijos, nešiosios arba dabar nešančios Lietuvos valstybei, jos žmonėms gerovę, dvasinį ar materialinį palikimą. Sveikintinas šviesių Lietuvos istorijos momentų bei šviesių asmenybių ieškojimas, jų iškėlimas šiandien – po 50 komunistinės priespaudos metų. Tačiau nesuprantamas šio meto Lietuvoje puoselėjamas bajorų garbinimas, bajorystės jau supuvusių šaknų ieškoji-

mas. Nudžiūvusio medžio šaknys visada pasmerkotos supuvimui. Jos atžalų neleidžia.

Kas buvo tie Lietuvos (kaip ir Lenkijos) bajorai, nusako minėtoji "Lietuvių enciklopedija" (II t., 55-57 psl.). Pati sąvoka "bajoras" yra skolinys iš turkų-slavų kalbų (gudų "bojar", rusų "bojarin" ir t.t.), kildinamas iš mongolų-turkų šaknies "bai", reiškiančios turtą, didiką, bei turkų žodžio "bajar", reiškiančio valdovo gvardijos šaukų kareivį.

Kaip ir kituose kraštuose, taip ir Lietuvoje bajorystė buvo susieta su karo tarnyba kunigaikščiui ir žemės valdymu. Bajorystę, kuri buvo paveldima, suteikdavo kunigaikščiai. Bajorų luome, kurio privilegijas nusakė I, II ir III-čias Lietuvos Statutai, nuo 1529 m. buvo dvi bajorų grupės: bajorai – didikai ir paprasti bajorai – žemvaldžiai, dvarų savininkai. Vėliau žemiausią bajorų sluoksnį sudarė mažžemiai ar bežemiai (nusi gyvenę, prasilosę) bajorai, vadinti plikbajoriais arba šunbajoriais. Neturėdami iš ko pragyventi, jie eidavo tarnauti didikams ir bajorams, remdami savojo pono užmačius bei reikalavimus kunigaikščiui. Tie savanaudiški visokių privilegijų reikalavimai tiek išaugo didi-

kų viešpatavimo laikais (1440-1569), kad bajorai tapo nežabotais Lietuvos valdovais, per Liublino uniją Lietuvą atidavę Lenkijai.

Lietuvą užvaldę bajorai-lenkomanai visais būdais stengėsi sulenkinti Lietuvos žmones, per dvarus ir bažnyčias, nors valstiečiai ir baudžiauninkai lietuviai tam nepasidavė. Išaugęs Lietuvos bajorų savanaudiškumas, gobšumas ir anarchija labiausiai prisidėjo prie senosios Lietuvos valstybės žlugimo (LE, II t. 57 pl.). Tik maža dalis Lietuvos didikų ir bajorų buvo lojalūs Lietuvos valstybei ir jos žmonių, jos kultūros interesams.

Bajorų lenkomanijos įtakoje daugelis sulenkintų lietuvių pavardžių išliko iki šių dienų. Vietoje ieškojimo šiandien nieko nereiškančių, daugumoje sulenkėjusių bajoriškų šaknų Lietuvoje, užsienio lietuviai sulietuvina ir sutrumpina savo pavardes. Taip iš Ostrausko lieka Ostis, iš Baranausko – Baras, iš Butkevičiaus – Butkus, iš Vaitkevičiaus – Vaitkus ir t.t.

Gražu žinoti savo šeimos medį. Tačiau beprasmiška ieškoti ir didžiulotis abejotinos vertės bajoriškomis šaknimis. Jos nesukūrė, nekuria ir nesukurs Lietuvos gerovės ir jos žmonių šviesesnės ateities. Ta manija Lietuvai nereikalinga.

Rūpintojėlis šv. Jurgio parapijos koplyčioje
G. Juškėno nuotrauka

Stasys Santvaras
LIETUVAI

*Žinome, kad vandenį, žemes prie Baltijos
Mum paliko protėviai, atėję iš dykumų --
Tik nežinome, kodėl jie pasirinko
Kryžkelę tarp šėlstančių Rytų ir Vakarų.*

*Ne naktim, vidurdienį jie grobia praeitį,
Siautėja ir griaua, tarsi viesulas klaukus--
Kaip jie išvagia iš kluonų derlių,
Taip pagrobtų net ir mūsų ateities laukus.*

*Bet tos kryžkelės dirvų ir pievų
Nepaliksime niekad, niekad, niekada!
Mūsų ten kiekvienas akmenėlis,
Kiekviena dainuojančių erdvių pėda.*

*Žvelkime viltingai ir drąsiai į lemtį -
Niekas Lietuvos iš Lietuvos negal išstremti!*

Šiame numeryje:

Būsimieji 1997 metų įvykiai	- 2 psl.
Kam neįtiko ministras Z. Zinkevičius?	- 3 psl.
Lietuvos politika, ekonomika, kultūra, teisėtvar-	
ka, gynybos klausimai	- 4,5 psl.
Chirurgas A. Čepulis	- 5 ir 7 psl.
"Ja unoji karta" - mokykloms	- 6 psl.
Sukaktys ir jubiliejai	- 7,8,9 psl.
Kas, kur ir kada	- 11-12 psl.

Skaitytojų dėmesiui!

"Dirvai" galite rašyti ir elektroniniu paštu. Mūsų e-mail adresai: dirva@ix.netcom.com.

KELETAS UŽUOMINŲ NAUJAJAI LIETUVOS VALDŽIAI

Čia nėra patarimai, nes protingam patarimų nereikia, o kvailys jais nesinaudoja.

1. Skubos tvarka paruošti ir išleisti įstatymą, draudžiantį būti renkamiems į seimą, savivaldybes, būti teisėjais ir užimti kitais atsakingas pareigas visai komunistų partijos nomenklatūrai, KGB darbuotojams ir agentams bei žmonių engėjams per sekančius 10 metų nuo įstatymo įsigaliojimo datos.

2. Paruošti ir pateikti sąskaitas Rusijai ir Vokietijai už nuostolius, padarytus okupacijų metu.

3. Inventorizuoti, perimti ir atiduoti skautams,

jauniesiems ūkininkams ir kitoms jaunimo organizacijoms Komunistų partijos turtą. Leisti tuo turtu naudotis vardą pakeitusiems komunistams yra nusikalstamas apsileidimas – sena, mus varginanti yda.

4. Tinkama forma kelti tarptautinėje plotmėje Ženevos konvenciją, draudžiančią kolonizuoti karine jėga užimtas sritis.

5. Atgaivinti kaimą. Globoti, remti ir netrukdyti vystytis žemės ūkiui.

6. Globoti Rytinę Lietuvą.

7. Imtis priemonių sustabdyti gyventojų mažėjimą.

8. Sumažinti ministerijų skaičių ir valdžios aparatą.

9. Gražinti studentų organizacijoms jų rūmus Kaune. Teisintis, kad nėra įstatymo, kuriuo remiantis būtų galima atitaistyti bolševikų smurtą, yra gėda ir kvepia pritarimu bolševikų darbams.

10. Nesišvaistyti skolintais ir savais išdo pinigais.

11. Sumažinti keliones po užsienį.

12. Laikytis teisingumo, taupumo, tvarkos ir doros.

Tadas Palionis
Madison, Wisconsin

Girdėta iš Vilniaus

• **LAISVĖS GYNĖJŲ DIENA LIETUVOJE. ŠEŠTOJI SUKAKTIS.** Lietuvoje šeštąjį kartą buvo minima Laisvės gynėjų diena - Sausio 13-oji. "Metams einant suvokiame ir vis labiau suvoksime, kad Sausio 13-oji yra Lietuvos pergalės diena. Galbūt kada nors kas nors pasakys, jog tai ir - žmonijos pergalės diena", - pabrėžė Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis pirmadienį iškilmingame Lietuvos parlamento posėdyje, skirtame Laisvės gynėjų dienai paminėti. Be aukščiausiųjų valstybės vadovų, parlamentarų ir Vyriausybės narių, užsienio diplomatų, teisininkų ir dvasininkų, Seimo posėdyje dalyvavo žuvusiųjų už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę artimieji.

Seimo gynėjų pagerbimas prie jiems skirto memorialo šalia Seimo rūmų buvo svarbiausia Laisvės gynėjų dienos paminėjimo sekmadienio vakare dalis. Čia susirinko keli tūkstančiai vilniečių bei sostinės svečių, 1991 metų sausio dienomis gynusių Lietuvos nepriklausomybę, žuvusiųjų giminės bei artimieji. Nepriklausomybės aikštėje, kurioje atmintinomis sausio dienomis ir naktimis budėjo žmonės, sukrautus atminimo laužus uždegė Sausio 13-osios aukų vaikai.

• **GERAI ĮVERTINTAS SPRENDIMAS DIDINTI LĖŠAS KRAŠTO APSAUGAI.** Lietuvoje akredituoti užsienio šalių gynybos atašė teigiamai įvertino sprendimą šių metų biudžete krašto apsaugai skirti maždaug dvigubai daugiau lėšų negu praėjusiais metais. Diplomatai taip pat palankiai atsiliepia apie Lietuvos įsigytą NATO reikalavimus atitinkančią ginkluotę. Antradienį 16 iš 20-ies Lietuvoje akredituotų gynybos atašė pirmą kartą susitiko su naujuoju krašto apsaugos ministru Česlovu Stankevičiumi.

• **LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKAI – 25.** Lietuvos Katalikų Bažnyčios (LKB) Kronika - vieningas pagrindinio leidinio buvusioje Sovietų Sąjungos teritorijoje, kurio redakcijos kagėbistams nepavyko susekti, - buvo pabrėžta gruodžio 14 d., Vilniaus savivaldybėje atidarant LKB Kronikos 25-mečiui skirtą kilnojamąją parodą.

Pirmasis LKB Kronikos numeris buvo išleistas 1972 metų kovo 19 dieną Simne. Kronika ėjo 17 metų, prasidėjus Atgimimui jos leidyba nutraukta. "Svarbiausia mūsų konspiracijos taktika buvo atskirti redagavimą nuo platinimo, - atidarant parodą kalbėjo Jėzuitų provincijolas, daktaras Jonas Boruta. Jis redagavo KLB Kroniką po to, kai pirmasis redaktorius, dabartinis arkivyskupas Sigitas Tamkevičius buvo suimtas. Redakcija parengdavo tik keletą egzempliorių ir kuo greičiau stengdavosi persiųsti į užsienį. Kai per užsienio radiją pasigirdavo informacija apie naują Kronikos numerį, jis būdavo pradedamas dauginti bei platinti ir Lietuvoje. Amerikoje LKB Kronika buvo leidžiama dideliais tiražais, verčiama į kitas kalbas ir platinami visuose žemynuose, 86 pasaulio valstybėse. Daug žmonių nukentėjo už Kronikos platinimą, buvo nuteisti, ištremti, tačiau Kronikos redakcijos niekas neišdavė. Kilnojamoji paroda visus šiuos metus keliaus po Lietuvą.

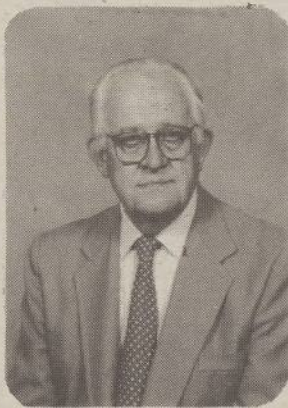
• **DĖL BENDRADARBIAVIMO SU KITŲ VALSTYBIŲ SPECIALIOSIOMIS TARNYBOMIS.** Sausio 14 d. Seimo demokratų frakcijos seniūnas Saulius Pečeliūnas pateikė Seimui nutarimo projektą, kuriame siūloma sudaryti Seimo laikinąją komisiją dėl asmenų, įtariamų sąmoningu bendradarbiavimu su kitų valstybių specialiosiomis tarnybomis, mandatų patikrinimo. Taip būtų vykdomas, pasak Seimo nario, 1991 metais Aukščiausiosios Tarybos priimtas įstatymas "Dėl deputatų, įtariamų sąmoningu bendradarbiavimu su kitų valstybių specialiosiomis tarnybomis, mandatų patikrinimo". Jeigu po rinkimų tiek Seime, tiek savivaldybėse iškyla viešumon kokie nors įtarimai ir faktai, komisija turėtų patikrinti juos.

• **LIETUVOS PREMJEERAS DĖKOJA UŽ SVEIKINIMUS.** Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius išsiuntė telegramas į Indiją, Šri Lanką, Tunisą, Čilę, Vokietiją, Japoniją ir Prancūziją. Šių šalių vadovams jis padėkojo už sveikinimus ir linkėjimus, jam tapus Ministru Pirmininku. Telegramose G.Vagnorius patikino, kad per jo kadenciją Vyriausybė skatins ryšius su visomis valstybėmis.

• **SLOVĖNIJOS PREMJEERAS PAKVIESTAS APSILANKYTI LIETUVOJE.** Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius pasveikino naująjį Slovėnijos Premjerą Janežą Drnovšeką, paskyrus jį į šias pareigas. G.Vagnorius pakvietė J.Drnovšeką apsilankyti Lietuvoje jam patogiu laiku. Sveikinimo telegramoje G.Vagnorius patvirtino, kad Lietuva ir toliau glaudžiai bendradarbiaus su Slovėnija. Naujos abiejų valstybių ryšių galimybės atsivėrė Slovėnijai pasirašius Asociacijos su Europos Sąjunga sutartį, pabrėžė jis.

Iš visur apie viską

KĄ ATNEŠA NAUJIEJI METAI?

Algirdas Pužauskas

Sausis

Sausis Europoje prasidėjo gamtos "išdaigomis": nepaprastais šalčiais, pūgomis, potvyniais. Yra šimtai žuvusių, daug nuostolių padaryta pasėliams. Anglijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje žuvo 237 žmonės. Sniego pusnių ir slidžių kelių nuo namų atskirti žmonės buvo priglauti geležinkelio stotyse. Ispanijoje liūtytys apšėmė 54 vieškelius.

Maskvoje nerimą sukėlė netikėtas prezidento Boriso Jelcino susirgimas. Po sunkios širdies operacijos grįžęs į Kremlių, susitikęs su Kinijos premjeru Li Pengu ir su Vokietijos kancleriu Helmutu Koliu, Rusijos prezidentas staiga pradėjo karščiuoti (sakoma, užsikrėtęs gripu nuo savo jauniausio vaikaičio) ir buvo paguldytas į lovą.

Kinijoje paskelbta, kad be sąmonės ligoninėje guli svarbus jos vadovas, reformų pradininkas Den Siao pinas.

Sausio 9 d. prasidėjo musulmonų pasaulio atgailos ir pasninkavimo mėnuo – Ramadanas. Turkijos aviacija puolė šiauriniame Irake esančią kurdų karinę stovyklą ir užmušė 72 kurdus. Sirijoje, Damasko mieste, Naujųjų Metų išvakarėse keleivių pilname autobuse sprogo bomba. Devyni keleiviai žuvo, 44 sužeisti. Sirijos žinių agentūra skelbia, kad bombą padėjo Izraelio agentai. JAV valstybės departamentas įspėjo amerikiečius, kad galima laukti naujų teroristinių išpuolių.

Irako kariuomenė pradėjo žygius prieš šiitų sektos gyventojus šalies pietuose, prie Basros miesto. Pačiame Bagdade Irako opozicijos kariai iššovė tris minas nuo miesto gatvėje pastatyto sunkvežimio. Žuvo keli praeiviai.

Libijoje buvo rengiamas pasikėsinimas prieš dik-

tatorių Muamarą Kadafi. Šeši karininkai ir du civiliai nuteisti mirti ir, Egipto spaudos žiniomis, jau sušaudyti. Skelbiama, esą tai buvę JAV šnipai. Šia proga Libijos vadovą aplankė Amerikos juodųjų musulmonų vadas Louis Farahkan, jau trečiąsyk per pastutiniuosius 12 mėnesių. Libijoje taip pat lankėsi ir jos valdžios sistemą pagyrė liūdnai pagarsėjęs rusų nacionalistų veikėjas, Dumos narys Vladimiras Žirinovskis, pasakęs, kad Libijoje viešpatuoja "tikroji demokratija".

Sausio mėnesį amerikiečiai astronautai susijungė erdvėje su Rusijos erdvės stotimi "Mir".

Olandija perėmė laikiną pirmininkavimą Europos Sąjungoje.

Iš Čečėnijos anksčiau, negu numatyta, pasitraukė Rusijos kariuomenė. Sausio 27 d. Čečėnijoje įvyks prezidento ir parlamento rinkimai. Netoli sostinės – Grozno sprogo mina, užmušdama penkis 10-12 metų vaikus, bandžiusius tą miną išardyti. Bijoma, kad tokių nelaimių ateityje bus daugiau.

Vasaris

Kinijoje prasideda Naujieji – "jaučio" – metai.

Jungtinių Tautų taikos priežiūros kariuomenė po daugelio metų turi pasitraukti iš Angolos.

Pakistane organizuojami vyriausybės rinkimai. Pašalinta iš pareigų premjerė Benazir Bhutto dar planuoja rinkimus laimėti.

Kovas

Kinijoje kovo mėnesį šaukiamas Nacionalinis Liaudies Kongresas, kuriame dalyvaus apie 3,000 narių.

Kovo mėnesį įvyks ir svarbus islamo konferencijos valstybių vadovų susitikimas, kuriame bus paminėtas Pakistano valstybės 50-metis.

Kovo mėnesį sueis metai, kai paaiškėjo, kad Izraelis nesugeba susitarti su palestiniečiais dėl pasitraukimo iš Hebrono miesto. Dides pastangas dėjo JAV tarpininkas Dennis Ross. Izraelio vyriausybėje iš 18 ministrų net 8 yra griežtai nusistatę prieš pasitraukimą iš miesto, kur stovi "Patriarchų kapas", kur palaidotas žydams ir musulmonams lygiai brangus pranašas Abraomas. Palestiniečiai žada pradėti plačią politinę veiklą, kad Jungti-

nės Tautos suteiktų Palestinos išlaisvinimo organizacijai ne stebėtojo, bet tikrojo nario teises. Palestiniečius jau žadėjo paremti Kinija, Rusija ir visos musulmonų valstybės.

Kovo mėnesį Holivude vyks iškilmingos ceremonijos. Filmų pramonės veikėjai ir jų darbo vaisiai bus apdovanoti "Oskarų" statulėlėmis.

Balandis

Amerikoje bus paskelbti žurnalistinės Pulitzer premijos laimėtojai.

Japonijoje įsigalioja vyriausybės paskelbti nauji vartotojų prekių mokesčiai, o Europoje laukiama keleivinių lėktuvų bilietų atpigimo.

Gegužė

Japonija kukliai paminės 50 metų sukaktį nuo parlamentinės demokratijos įvedimo. Amerikiečiai jau kuris laikas nelabai taktiškai pabrėžia, kad tą demokratinę sistemą padiktavo karą laimėjęs JAV generolas Makarturas.

Brazilijoje organizuojamas 34 Amerikos žemyno valstybių delegatų suvažiavimas, kur bus sprendžiamas laisvos prekybos zonos steigimas.

Pasaulio šachmatų čempionas Garis Kasparovas vėl bandys savo jėgas prieš IBM bendrovės pagamintą šachmatų "superkompiuterį".

Birželis

Europos Sąjungos valstybių vadovų suvažiavimas Amsterdame bandys žengti žingsnį pirmyn į praplėstą, sustiprintą sąjungos centrą, kurį iki šiol užėmė "tarpyvyriausybė konferencija".

Naftą eksportuojančių šalių konferencija savo kas pusmetį rengiamame suvažiavime bandys peržiūrėti naftos kainas.

Šiomet svarbiausias įvykis Kinijos gyvenime bus Hong Kongo sugrįžimas Kinijai po 156 metus trukusio britų valdymo. Tai įvyks birželio 30 d. Komunistinė Kinijos valdžia giriasi, kad bus "viena valstybė, dvi sistemos".

(Nukelta į 3 psl.)

Redaktoriaus skiltis

SUKAKTYS

Per praėjusią savaitę redakcijos paštas atnešė vos ne dešimtį rašinių, skirtų žymiųjų išeivijos atstovų sukaktims. Juose pasakojama apie jau seniai išėjusius į Amžinybę ir apie tuos, kurie dar vaisingai darbuojasi įvairiose telkiniuose.

Prisipažinsiu, kad labai laikiu tokių aprašymų. Privalome skubėti, privalome paminėti nuopelnus žmonių, išvariusių gilią vagą kultūros arimuose ir lietuviškoje visuomeninėje veikloje. Pagerbkime šiuos gražius žmones, kol jie dar yra tarp mūsų. Atmeskime kažkokius ideologizuotus pažiūrų skirtumus (dažniausia tik tariamus, iškalbėtus – dėl priklausymo skirtingoms organizacijoms). Šventvagiška laukti, kol pasirodys pranešimas apie žymaus rašytojo, poeto, muziko ar žurnalisto mirtį, kad tik tada pajėgtume suvokti, ko netekome.

Neseniai teko kalbėtis su garbingu veikliu žmogumi, kurio gražų jubiliejų pernai paminėjome. Tačiau pašnekovo balse jautėsi milžiniškas nepasitenkinimas. Žmogus ėmė inirtingai aiškinti, kaip neteisingai elgiames, spausdindami "Dirvoje" vieno rašytojo kūrinį vien todėl, kad jis priklauso (arba priklausė) kažkokiai, pašnekovui nepatinkančiai organizacijai.

Mieliausieji žmonės, atsikvošėkite, jeigu dar galite! Kaip gali kam nors pakentėti poetas, peržengęs 80-mečio arba dar aukštesnį slenkstį, jeigu jo kūrinuose žėri meilė Tėvynei, gėriui ir grožiui?

Ar tikrai reikia šiandien išeivijoje ginčytis ir net bartis tarpusavyje, kurią (vienintelę!) Lietuvos politinę grupę palaikyti? Ar ne svarbiausia, kad buvusios okupacijos paveldas – LDDP – neteko valdžios? Ar ir čia, už Atlanto gyvendami, imsime aiškintis, kurie iš laimėjusių yra labiausiai to verti, o ku-

rie – ne? Negi stengsimės jau dabar ruošti naujoms kovoms, telkti lėšas "varžovams" remti, užuot ramiai, kaip ir dera didžiulį gyvenimo patyrimą turintiems, partiti gyvenantiems Tėvyneje:

– Nebežaiskite nei 33, nei 24 "partijų". Junkitės ir imkitės darbo.

Turime gerai suprasti, kad Lietuvoje nebėra ir niekada nebebus nei tokių "tautininkų", nei tokių "krikščionių-demokratų" ar "valstiečių-liaudininkų", kokie buvo Nepriklausomoje (tarpukario) Lietuvoje. Praėjo 56 metai! Į tą pačią upę dar niekam nepasisėkė įbristi. Tegut vadinosios "partijos" ir "sąjungos" pačios išsiaiškina, su kuo pečius bendram darbui suglausti, atmetus "vadukų" ir "lyderiukų" ambicijėles. Jeigu jos to nepadarys, tik šiurpus vargas ir naujos nelaimės lauks Lietuvos.

Kalbant apie sukaktis ir žymiųjų įvykių paminėjimus, tenka aptarti dar keletą praktiškų klausimų. Pirmiausia kreipiuosi į visus skaitytojus, prašydamas iš anksto (bent prieš 2-3 mėnesius) pranešti, kurias sukaktis dera šiomet gražiai spaudoje paminėti. Karštiligiška skuba čia visai netinka. Prie daugelio sukaktių aprašymų, atėjusių per šią savaitę, pridėti laiškėliai su tokiais prašymais: "Malonus, gerbiamas, mielas (ir panašiai) redaktoriau! Reikia, kad šis rašinys būtų atspausdintas artimiausiame numeryje..." (O jeigu to nepadarysi, tai nebūsi nei "mielas", nei "gerbiamas".)

O ką daryti, jei "Dirva" turi tik dvyliką nedidelių puslapių? Sukakties aprašymą lydinčios nuotraukos atėjo tik vakar, kai suspėti jas paruošti spaudai jau nebėra jokių galimybių. Beje, ne viską, kas tinka šeimyniniam albumui, galima pritaikyti laikraščiui. Argi nebuvo galima viską padaryti ir anksčiau, ir kokybiškiau?

Juozas Žygas

Naujasis Švietimo ir mokslo ministras prof. Zigmo Zinkevičius gruodžio 17 d. interviu "Valstiečių laikraščiui" smarkiai supeikė lenkiškas mokyklas Vilniaus krašte. "Atvirai pasakysiu: visose valstybinėse mokyklose turės būti dėstoma valstybinė kalba". Dėl šio pasisakymo kilo audra "vandens šaukšte", nes buvo pasakyta gryna teisybė. Jeigu iki šiol to nebuvo reikalaujama, tai reiškia, kad buvusieji švietimo ministrai savo pareigoms netiko arba jų neatliko.

Amerikos, kuri laikoma demokratijos pavyzdžiu, valstybinėse mokyklose ne tik dėstoma valstybinė kalba, bet ir pati dėstomoji kalba yra valstybinė.

Lenkomanų pasipiktinimas ir rėkimas man priminė seniai girdėtą istorijėlę. Iš anksto visų moterų atsiprašau, bet kaip sakoma, iš dainos žodžio neišmėsi. Teisme buvo nagrinėjama šeimyninio nesusipratimo byla. Teisėjas kaltinančiosios paklausė: "Kuo kaltinate savo vyrą?" – Moteris atsakė: "Iki šiol gražiai gyvenome. Būda-

vo pasibaramė, pasiginčijame, aš jį patvarkydavau ir viskas gerai. O dabar ėmė ir sudurnavojo. Kai aš jam tik sudaviau, tai kad trenks jis man į žandą, net dantys išklibo. Aišku, visai sudurnavojo!"

Taip atsitiko ir su vadinamaisiais "lenkais" rytinėje Lietuvoje. Iki šiol lietuviškos mokyklos prasčiausias patalpas turėjo. Savivaldybės lietuviams mokytojams nenorėjo butų nuomot. Iš savivaldybių visi lietuviai buvo pašalinti. Tai ne tik lenkai, bet ir Lietuvos ministrai tylėjo. O dabar, kuomet teisybė buvo pasakyta, ne tik lenkai pradėjo rėkti, bet ir užsienio reikalų ministras A. Saudargas pradėjo dėl Z.Zinkevičiaus žodžių apgailestauti.

Manychiau, kad prof. Z. Zinkevičius gerai žino, ką jis sako. Iš visos dabartinės Vyriausybės jis yra geriausiai su tuo klausimu susipažinęs. Juk jis yra tyrinėjęs ir paskelbęs Vilniaus katalikų bažnyčių metrikų įrašus, iš kurių aiškiai matėsi, kaip lietuvių tėvų vaikai buvo "lenkais" padaromi. Dėl to dabar net Lenkijos vyriausybė kišasi į Lietuvos vidaus reikalus ir daro spaudimą, kad pavardės nebūtų atlietuvinamos. Kaip Vilniaus kraštas buvo lenkinamas, apie tai rašė kun. V. Rimšelis, MIC, kuris pats yra vilnietis: "Iki 1918 metų Vilniaus diecezija neturėjo nė vieno lietuvių vyskupo. At-

seit, po Lietuvos krikšto pirmas Vilniaus lietuvis vyskupas buvo palaimintasis Jurgis Matulaitis. Vilniaus vyskupijoje jis rado labai liūdną padėtį. Rado, kad per šimtmečius Vilniaus vyskupams ir valdytojams labiau rūpėjo lenkinimo politika nei sielų išganymo reikalai [...].

"1923 m. gandai buvo paskleisti, kad vyskupas gali būti nužudytas. Viena moteris vyskupui pranešė, kad ji nori nužudyti katedroje. 1923 m. lapkričio 29 d. laiške kun. Pranui Bučiui vyskupas Jurgis rašė: "Mane lenkų laikraščiai vėl ėmė pulti ir teršti kuo bjauriausiai. Nebūtus daiktus prasimano. Kuopelė kunigų ir daug dvarininkų prieš mane varo agitaciją. Grasina net nušauti ar šiaip užmušti ("Draugas", 1996 m. sausio mėn. 27 d.)."

Manychiau, kad ministrams ir viceministrams turėtų būti privalomos istorijos pamokos (po porą valandų per savaitę). Taip, kaip anais "gerais laikais", buvo privalomas "marksizmo-leninizmo" kursas. Nes iš jų darbų ir kalbų atrodo, kad jiems Lietuvos istorija baigiasi su LKP istorija. Tai nėra jų kaltė, nes anais laikais už turėjimą A. Šapokos "Lietuvos istorijos" buvo išrašomas nemokamas bilietas į Sibiro "poilsiavietes". Tad iš kur jie galėjo su ta istorija gerai susipažinti?

Iš visur – apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Liepa

Liuksemburgas – valstybė, turinti 390,000 gyventojų, šešioms mėnesiams perims pirmininkavimą Europos Sąjungai, kurios šalyse yra 370 mln. gyventojų.

Amerikos erdvėlaivis be įgulos su naujais aparatais, planuoja liepos 4 d., Nepriklausomybės šventės proga nusileisti ant Marso planetos.

Šiaurės Korėja baigs savo diktatoriaus Kim ir Seno mirties trejų metų gedulą. Spėjama, kad šią vietą užims jo sūnus Kim Jong Il. vadinas "Brangiųjų vadu".

Rugpjūtis

Bolivijoje pareigas pradės naujas prezidentas.

Pietų Afrikos respublikoje įvyks Tautinės partijos suvažiavimas. Iki šiol tai buvo baltųjų partija. Įstatai leidžia jai rinkti ir juoduosius

veikėjus.

Tarptautinis olimpinis komitetas suvažiuos išrinkti vietovę, kurioje vyks 2004 metų Olimpinių Vasaros žaidynės. Tarp kandidatų: Atėnai, Rio de Žaneiras, Roma, Stokholmas, St. Peterburgas ir Keip Taunas. Kinija paskelbė, kad įvedama nauja šventė – Vyresnio amžiaus piliečių diena. Tą dieną bus pagerbiami turintys 60 metų ir vyresni kinai, kurių šalyje yra apie 120 mln.

Red. pastaba: Kokie svarbiausi įvykiai numatomi rugsėjo mėnesį, mūsų apžvalgininkas, tikriausia, praneš kiek vėliau.

Spalis

Karibų jūroje prasižėdė hurikanų ir audrų sezonas.

Stokholme paskelbiami metiniai Nobelio premijų laimėtojai.

Vokietijoje vyks tradicinis alaus gėrimas, prasižėdęs dar spalio nesulaukus. Britanijos tautų Sandraugos vadovų suvažiavimas vyks Škotijoje.

Argentinoje renkamas parlamentas, o Brazilijoje – prezidentas.

Lapkričio mėn. Olandijoje, Amsterdame ruošiamas kanapių ir kitų narkotikų festivalis. Miesto policija pažadėjo Kanapių Taurės varžybų dalyvių nebausti, nepersekioti.

Gruodis

Teherane vyks islamo valstybių vadovų konferencija. Laukiama daug JAV-jas smerkiančių kalbų.

Pietų Korėjoje bus renkamas prezidentas.

Liuksemburge įvyks Europos Sąjungos, JAV ir Kanados vadovų suvažiavimas.

LIETUVOS GYVENIMO ATSPINDŽIAI

Užsienio politika

TEŠIAMOS DERYBOS SU RUSIJA

Lietuvos ir Rusijos sienų derybininkai Maskvoje vykusiose konsultacijose pasiekė "daugiau savitarpio supratimo kol kas dar neišspręstais klausimais". Tai sakoma pareiškimе spaudai, kuris buvo paskelbtas po gruodžio 16 d. Rusijos sostinėje vykusio derybų delegacijų vadovų ir ekspertų susitikimo. Maskvoje susitarta, kad vasario pabaigoje numatyto eilinio derybų dėl valstybės sienos etapo išvakarėse delegacijų vadovai ir ekspertai dar kartą suderins abiejų šalių pozicijas. Manoma, kad, norint galutinai suderinti šią sutartį, Lietuvos ir Rusijos delegacijoms prireiks dar dviejų-trijų derybų etapų.

Paskutinį kartą Lietuvos derybininkų vadovas Rimantas Šidlauskas ir Rusijos delegacijos vadovas ambasadorius ypatingiems pavedimams Aleksejus Obuchovas buvo susitikę praėjusių metų gruodžio pradžioje, kai jie apžiūrėjo ginčijamus valstybės sienos ruožus. Tuomet Rusijos delegacijos vadovas pažymėjo, kad derybos su Lietuva dėl valstybės sienos "perėjo į baigiamąją stadiją".

Derybos vyksta jau ketvirtus metus. Pavyko suderinti 90 procentų sausumos sienos linijos, tačiau iki šiol nepavykdavo susitarti dėl sienos ruožų, einančių per Vištyčio ežerą, Nemuno žiotis ir Kuršių marias.

Seimo pirmininkas V.Landsbergis, susitikęs su naujuoju Rusijos ambasadoriumi Konstantinu Mozeliu priminė, kad Rusija dar negrąžino Lietuvos ambasados Paryžiuje pastato. "Norėčiau surengti ten savo koncertą. Rusijos ambasadorius Prancūzijoje ir Jūs būtumėte garbės svečiai", - rusų diplomatai pasakė Seimo pirmininkas. K.Mozelio išitikinimu, šią problemą galima išspręsti, tačiau, pasak jo, "nereikia nukirpti susiraizgiusių siūlų mazgo, reikia tą mazgą po siūlą narplioti".

Gynyba

LIETUVOS KUOPA DALYVAUS NATO TAIKOS OPERACIJOJE

Seimas leido Baltijos taikos palaikymo bataliono Lietuvos kuopai Danijos Karalystės bataliono sudėtyje dalyvauti NATO vadovaujamoje taikos palaikymo operacijoje Bosnijoje ir Hercegovinoje iki šių metų balandžio

mėnesio įskaitytinai.

Mokytis atlikti taikos palaikymopajėgų misiją į Daniją pirmadienį išvyko beveik pusė penktojo Lietuvos taikdarių būrio karių - vadai, ryšių karininkas, kulkosvaidininkai, vairuotojai. Likusioji būrio dalis - per dvi dešimtis savanorių - į šią Šiaurės Europos šalį išvyks pirmosiomis vasario dienomis. Balandžio pradžioje būrys persikels į Bosniją, kur pusės metų misiją būrys atliks su Latvijos ir Estijos kariais sudaręs bendrą kuopą. Danijos vadovaujama Baltijos valstybių kuopa priklausys Šiaurės šalių ir Lenkijos brigadai. Lietuvos taikdarių būrį sudaro keturios dešimtys karių, vertėjas, o dar keturi savanoriai palikti rezerve.

Kaip žinoma, gruodžio mėnesį prasidėjusioje misijoje, kuri turėtų tęstis pusantrų metų, dalyvauja per 30 tūkstančių karių iš įvairių pasaulio šalių. Šiuo metu Bosnijoje tarnauja Baltijos taikos palaikymo bataliono (BALTBAT) Lietuvos kuopa, kurią pavasarį pakeis leitenanto Modesto Petrausko vadovaujamas taikdarių būrys.

Ekonomika

ŪKIO MINISTRAS APIE ENERGETIKĄ IR INVESTICIJAS

Energetikos pertvarkymą, tiekįjį ir vartotojų tarpusavio atsiskaitymų sutvarkymą bei šios sistemos privatizavimą ūkio ministras Vincas Babilius pavadino vienomomis svarbiausiomis šalies problemomis. Kreipdamasis į Seimo narius, V.Babilius sakė, kad šių metų šildymo sezoną Lietuva turėtų baigti sėkmingai. Šiuo metu mazuto atsargų turima 66 dienoms. Sudarytos sutartys dar 140 tūkst. tonų mazuto.

Per pastaruosius pusantro mėnesio vėl daugiau kaip 50 mln. litų išaugo vartotojų skolos energetikams. Dabar jos viršija 200 mln. litų. Dėl nerealių energijos kainų susidarė 776 mln. litų valstybės skola energetikams. Pastarieji vien Ignalinos atominę elektrinę skolingi per pusę milijardo litų, o dujų tiekėjai - Rusijos kompanijai "Gazprom" - 100 mln. litų.

Labai svarbia Lietuvos ūkio problema V.Babilius-laiko užsienio ir savų investicijų skatinimą. Ankstesnės investicijų skatinimo programos buvo menkai įgyvendintos. 1995 metų tokia

programa įvykdyta 29 proc. ir pernai metų ne ką daugiau. 1997-1999 metais investicijoms numatyta skirti apie 8 mlrd. litų. Tai išpūdingi skaičiai, tačiau reikia, kad tos lėšos būtų tinkamai panaudotos. Investicinį procesą turėtų suaktyvinti ir Vyriausybės numatytos eksporto bei smulkaus ir vidutinio verslo skatinimo programos.

VALDININKŲ BUS MAŽIAU

Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministras Kęstutis Skrebys tvirtina, kad ministerija sieks pertvarkyti centrinio valdymo institucijas ir plėtoti savivaldos reformą. Susitikime su žurnalistais K.Skrebys sakė, kad nemažai ministerijų pastaruoju metu neteko anksčiau turėtų ūkininių funkcijų, po rinkimų ministerijų skaičius sumažėjo iki septyniolikos. Jų ir toliau mažės. Valdininkų bus mažiau, bet aukštos kvalifikacijos, gerai apmokamų. Kai kurios ministerijų funkcijos bus perduotos apskritims, o pastarųjų - savivaldybėms.

Plėtojant savivaldos reformą, po savivaldybių rinkimų bus didinamas savivaldybių skaičius nuo dabar esančių 56 iki maždaug 100. Susitikime su žurnalistais ministras K. Skrebys pristatė naujai paskirtus aštuonis apskričių viršininkus. Apskričių viršininkų bei kai kurių viceministrų pakeitimą K. Skrebys nurodė kaip normalų ir suprantamą dalyką: naujoji valdžia privalo turėti galimybę pasirinkti savo komandą, numatomų permainų įgyvendinimui sutelkti kompetentingus specialistus. Tik taip tos permainos gali būti įgyvendintos.

RUSIJOS VERSLININKŲ GRUPĖS VIEŠNAGĖ

Grupė Rusijos pramonininkų ir verslininkų sausio 21-22 dienomis lankysis Lietuvoje. Delegacija, kuriai vadovauja Rusijos pramonininkų ir verslininkų sąjungos prezidentas Arkadijus Volskis, atvyksta Lietuvos Europos reikalų ministrės Laimos Andrikienės kvietimu. Vizito metu Rusijos verslininkai susitiks su Ministru Pirmininku Gedimynu Vagnoriumi, Europos reikalų bei ūkio ministrais, Pramonininkų konfederacijos atstovais. Abiem

pusėms aktualias problemas jie aptars su bendrovių "Lietuvos dujos" ir "Lietuvos energija" direktoriais. Numatyti ir svečių pokalbiai su Lietuvos banko bei komercinių bankų vadovais.

SUMANYMAS STEIGTI LIETUVOS IR IZRAELIO PREKYBOS RŪMUS

Pasiūlymas įsteigti Lietuvos ir Izraelio prekybos rūmus abiejose valstybėse buvo aptartas penktadienį įvykusiame Ministro Pirmininko Gedimino Vagnoriaus susitikime su Izraelio nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Lietuvai Odedu Ben Huru. Jie aptarė dvišalius ekonominius ir prekybos ryšius, investicijų į Lietuvos ūkį galimybes. Susitikime kalbėta ir apie aukšto lygio technologijų diegimą mūsų šalies įmonėse, padedant Izraelio ekspertams.

Kultūra

DIDĖJA MOKSLŲ AKADEMIJOS BIBLIOTEKOS FONDAI

Mokslų akademijos bibliotekos rankraštynas pasipildė dar trimis naujais fondais. Jame nuo šiol saugomas Vyriausybės komisijos Armijos Krajevios veiklai Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metais įvertinti archyvas. Bibliotekos direktoriaus Juozo Marcinkevičiaus nuomone, fondo dokumentai yra labai svarbūs mokslininkams, tyrinėjantiems sudėtingus lietuvių ir lenkų santykius.

Biblioteka taip pat gavo žinomo prieškarinės Lietuvos žurnalisto, ekonomisto ir aistringą numizmatą Jono Kario-Karecko archyvą. Jame, be kita ko, yra įdomi medžiaga apie pinigų istoriją. Išskirtas rašytojo Vytauto Sirijos-Giros fondas.

Dabar Akademijos bibliotekoje yra daugiau kaip 237 tūkstančiai rankraščių bei dokumentų. Jie suskirstyti į 347 atskirus fondus. Tai didžiausias rankraštynas ne tik Lietuvoje, bet ir visose Baltijos šalyse. Vertingiausi ir turtingiausi yra Vilniaus Kapitulos fondas bei daugiau kaip tūkstantį vienetų turinti Pergamentų kolekcija.

DOVANA LIETUVOS MUZIKOS AKADEMIJAI

Lietuvos muzikos akademijos fonoteka pasipildė daugiau kaip dešimčia

kompaktinių diskų, kuriuose įrašyta XVI-XX amžiaus anglų muzika. Juos padovanojo Didžiosios Britanijos "Westerly Trust" fondas.

Daugiau kaip trejus metus gyvuojantis privatus labdaros fondas nuolat padeda Lietuvoje dirbantiems jauniems dailės ir muzikos mokytojams, menininkams. Fondas yra dovanojęs knygų, katalogų, kompaktinių diskų vaizdajuosčių M.K.Čiurlionio menų gimnazijai, Kauno dailės institutui, Nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai, Vilniaus dailės akademijai.

KONKURSAS APIE KRIKŠČIONIŠKŲ IDEALŲ UGDYMĄ

Žinomas kultūros rėmėjas, prelatas Juozas Prunskis paskyrė 5600 dolerių krikščionybės idealų ugdymui Lietuvoje. Šios lėšos konkurso būdu atiteks geriausio projekto "Krikščionybės idealų ugdymas kasdienybėje" arba veikalo "Šventojo Rašto trumpi mąstymai kiekvienai dienai, pagal liturginius laikotarpius" autoriams. Projektą "Krikščionybės idealų ugdymas kasdienybėje" gali sudaryti seminarų ar paskaitų ciklas katechetams, religijos dėstytojams, jaunimo vadovams, jaunoms šeimoms.

Lietuvoje, Utenos apskrityje gimęs, Vytauto Didžiojo universitete teologiją studijavęs kunigas Juozas Prunskis 1940 metais apsigyveno JAV, dirbo "Draugo" ir kitų leidinių redakcijose, dėstė lituanistikos institute, per "Amerikos balso" radiją sakė pamokslus Lietuvai, paskelbė tūkstančius straipsnių. Juozas Prunskis buvo įsteigęs premijas už geriausius lietuvių išsivijos literatūros, taip pat už religinio meno kūrinius, finansavo įvairių periodinių leidinių konkursus. Savo didžiulę biblioteką jis perdavė Šventojo Kazimiero seserims Čikagoje, remia kultūrinius religinius projektus Lietuvoje.

LITUANISTINIAI LEIDINIAI

Lituanistinę biblioteką šiemet papildys daugiau kaip 20 vien Mokslų ir enciklopedijų leidyklos išleistų leidinių. Pasak leidyklos direktoriaus Algirdo Kiselio, kas trečia knyga bus skirta Lietuvos istorijai, kultūrai, kalbai, moksliniams tyrinėjimams. Tai ne vien duoklė jubiliejiniais lietuviškosios (Nukelta į 5 psl.)

PASKUTINIEJI ELTOS PRANEŠIMAI

(Atkelta iš 4 psl.)

spausdintos knygos metams, sakė A. Kiselis, bet pirmiausia nuosekli leidybos politika, kurioje pirmenybė teikiama lituanistiniais leidiniais. Didžiausias savo apimtimi bus, kaip ir anksčiau, Lietuvių kalbos žodynas. Jo aštuonioliktasis tomas pasirodys antroje metų pusėje. O netrukus iš spaudos išeis Dabartinės lietuvių kalbos gramatika. Žodynų seriją pratęs Rusų - lietuvių kalbų žodynas. Beveik 100 spaudos lankų veikale bus pateikta 50 tūkstančių žodžių ir jų reikšmių. Pradedami leisti ir lietuviškieji terminų žodynai. Pirmoji kregždė bus Chemijos terminų žodynas. Istorinių leidinių ciklą pratęs Lietuvos Metrikos dešimtoji knyga. Ją rengia Lietuvos istorijos institutas. Manoma, jog kasmet išeis po dvi Metrikos knygas.

BUS LEIDŽIAMA VISUOTINĖ LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

Mokslo ir enciklopedijų leidykla pradėjo "Visuotinės lietuvių enciklopedijos" paruošiamuosius darbus. Jie truks ne mažiau kaip metus. Enciklopediją ketinama išleisti 16-os tomų. Kasmet, pradedant 1998 metais, turėtų pasirodyti po vieną šio veikalo tomą. Didžiausia iki šiol yra Bostone (JAV) išleista 36 tomų "Lietuvių enciklopedija".

Okupuotoje Lietuvoje 1966-1971 metais išleista "Mažoji lietuviškoji tarybinė enciklopedija". Po dešimties metų pradėta leisti "Lietuviškoji tarybinė enciklopedija". 1984 m. prenumeratoriai gavo paskutinį, dvyliktąjį, jos tomą. Iki 1988-ųjų išleisti dar vienos - "Tarybų Lietuvos enciklopedijos" - keturi tomai. Visi jie buvo ideologizuoti. Juose įamžinta visa tuometinė nomenklatūra, pradedant aukščiausios valdžios žmonėmis ir baigiant eiliniaisiais valdininkėliais bei "revoliucinio judėjimo" dalyviais.

TYRINĖJAMA LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ ISTORIJA

Išsamūs duomenys apie pokario metais okupacinį režimą aktyviai rėmusius stribus bei jų veiklą bus pateikti humanitarinių mokslų daktaro Eugenijaus Grunskio monografijoje "Stribai 1944-1954 m.". Ji yra trejus metus vykdytos Lietuvos istorijos instituto mokslinės programos dalis.

Stribų tarnybą praėjo

maždaug 45 tūkstančiai asmenų. Ši represinė struktūra įkurta 1945 metų pavasarį. Tai buvo MGB-KGB smogiamieji daliniai, kovoję su pasipriešinimo okupantams dalyviais. Tais metais jiems priklausė apie 11 tūkstančių vyrų, daugiausia jaunimo. Vėliau stribų skaičius kasmet mažėjo ir paskutinių, 1954-ųjų pradžioje, jų buvo du tūkstančiai. Metams baigiantis, institucija panaikinta, nors vietiniai kolaborantai - ypač sričių bei valsčių vadovai - prašė Maskvos ją palikti.

Vykdydami programą, instituto mokslininkai pernai išleido kolektyvinę monografiją "Lietuvos partizanai 1944-1953 m.", dokumentų rinkinį "Laisvės kovos 1944-1953 metais". Planuojama taip pat paskelbti atskirų mokslininkų darbus apie lietuvių rezistencijos organizavimąsi ir vienijimąsi, apie ginkluotą pasipriešinimą 1944-1953 metais ir kt.

Teisėtvarka

LIETUVOS PAJŪRYS UŽTERŠTAS MAZUTU KALTŲ... NERASTA

Maždaug 4 kilometrų Klaipėdos paplūdimio ruožas nuo šiaurinio molo iki antrosios Melnragės ir dar toliau užterštas juoda, lipnia, specifinio kvapo mase. Spėjama, jog tai mazutas E-4. Pakrančių apsaugos tarnyba turi informacijos, kad naftos produktai buvo išpilti iš praplaukiančio laivo ties Juodkrante. Pirmieji nelaimės signalus pradėjo siųsti žvejai, ištraukę mazutuotus tinklus. Konkrečių įtariamųjų kol kas nėra. Nusikaltėlių paieška užsiima pakrančių apsaugos tarnyba.

Avarijos padarinių likvidavimui sudaryta civilinės saugos operatyvinė grupė, kuri kartu su Klaipėdos aplinkos apsaugos agentūros ir Jūrų muziejaus darbuotojais bei vietiniais gyventojais antroje Melnragėje gelbėja čia žiemojančias antis. Jos aplipusios mazutu, negali nei pakilti, nei panerti ir masiškai žūva. Dar gyvus nukentėjusius paukščius bando ma gelbėti specialiomis priemonėmis. Klaipėdiečių dar laukia paplūdimio valymo darbai.

PREMJERAS SKELBIA NEGAILESTINGĄ KARĄ NUSIKALTĖLIAMS

Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius pareiškė, kad Lietuvoje nėra as-

menų, kurie galėtų išvengti atsakomybės. "Jokie grasinimai ir šantažas nesustabdys mūsų", - sakė jis, kalbėdamas per radiją. Šiuos metus jis pavadino nusikaltėlių susivienijimų naikavimo metais. Pereinant nuo gynybos prie puolimo, pasak Premjero, bus įgyvendinamos specialios griežtos priemonės. Pirmoji - atkirsti nusikaltėlius nuo pinigų, kurie juos maitina. Ketinama pakeisti įstatymus, kurie numatyti bausmę vien už priklausymą gaujoms.

Vyriausybės vadovas kritikavo teisėsaugos pareigūnų darbą. Jis sakė, kad sistemą reikia kurti "iš principo": "Net ir dešimtadalis nesąžiningų pareigūnų gali ją sužlugdyti", - sakė G. Vagnorius. Todėl jau duoti nurodymai atlikti tyrimus, kodėl vilkinamos svarbios finansinės ir kriminalinės bylos. G. Vagnorius sakė žinąs asmenis Vyriausybėje, Generalinėje prokuratūroje, Vidaus reikalų ministerijoje, kurie prisidėjo, kad būtų sustabdytos ar neleistinai vilkinamos milijardinius nuostolius patyrusių bankų bylos. Vyriausybės vadovas patvirtino, kad tie pareigūnai atsakomybės neišvengs. Įgyvendinant valdančiosios daugumos rinkimų programos nuostatas, artimiausiu metu, pasak Ministro Pirmininko, bus įsteigta vyriausybinių "švarių rankų" komisija.

KALINIŲ RIAUŠĖS PRAVIEŅIŠKĖSE

Gruodžio 16 d. naktį, apie 4 val. 30 min. Pravieniškųjų sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijoje kilo muštynės tarp trijų būrių nuteistųjų, vėliau jos peraugo į riaušes. Jose dalyvavo apie 300 nuteistųjų, ginkluotų vamzdžiais ir plytomis. Išlaisvinti izoliatoriuje buvę nuteistieji, sulaužyta prie jo esanti tvora, išdaužyti gyvenamosios zonos pastatų langai, budėtojas užblokuotas tarnybiniame kabinete, o trys kontrolieriai - izoliatoriuje.

Metaliniais strypais ginkluota 7-8 kalinių grupė mėgino paimti įkaitu vieną iš kolonijos vadovų. Kai iškilo pavojus jo gyvybei, kiti pareigūnai panaudojo šaunamąjį ginklą. Buvo pasitelktos VRM vidaus reikalų tarnybos 1-ojo pulko pajėgos. Neramumai buvo numalšinti maždaug per šešias valandas. Pabėgti iš kolonijos nepavyko nė vienas nuteistajam, nė vienas pareigūnas nebuvo sužeistas.

SAUSIO 13-OSIOS MINĖJIMAS

Tragiškomis 1991-ųjų akimirkomis gindami Lietuvos laisvę, žuvo keturiolika žmonių, keli tūkstančiai buvo traumuoti, apie šimtą liko invalidais. Sausio 13-osios brolijos būstinėje Vilniuje sekmadienį atidaryta paroda, atspindinti Lietuvos laisvės kovų kelius. Ši paroda nuo šiol bus muziejus, kurio eksponatai liudys apie lietuvių kovą už savo Nepriklausomybę nuo seniausių laikų iki atmintinos 1991 metų sausio 13 dienos bei po jos buvusių įvykių.

Brolijai priklauso apie pusketvirtą tūkstančio narių, kurie prieš šešerius metus gynė Lietuvos parlamentą, Vilniaus televizijos bokštą ir Lietuvos radiją bei televiziją, kitus valstybines reikšmės objektus. Jie ir sukaupė eksponatus šiam visuomeniniam muziejui.

Vilniaus aukštesniojoje elektronikos mokykloje atidengta atminimo lenta nuo šiol primins apie du šios mokyklos absolventus - Virginijų Druskį ir Rolandą Jankauską, kurie už Lietuvos nepriklausomybę žuvo 1991 metų sausio 13-ąją. Žuvusieji jaunuoliai tuometiniame Elektromechanikos technikume buvo igiję skaičiavimo techniko specialybę, o vėliau jie buvo įstoję į Kauno technologijos universitetą. Lemtingomis Lietuvai 1991-ųjų dienomis šioje, netoli Parlamento rūmų įsikūrusioje mokykloje arbata ir sumuštiniais buvo vaišinami budėjusieji prie Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo pastato. Parlamento gynėjai į mokyklą taip pat ateidavo pailsėti. Čia vienu metu yra nakvoję apie du tūkstančius žmonių. Mokykloje taip pat buvo įkurtas specialus medicinos punktas, nuolat budėjo kariai.

AMERIKOS CHIRURGAI VILNIUJE

Du JAV chirurgai - John Lubicky ir Terry Lait su devyniais savo pagalbininkais iš Čikagos šeštadienį pradeda darbą Vilniaus universitetinėje vaikų ligoninėje. Tai jau penktasis amerikiečių vizitas į Lietuvą, rengiamas pagal Čikagoje veikiančios organizacijos "Lietuvos vaikų viltis" programą. Amerikiečių brigada - du chirurgai, du anesteziologai, du rezidentai ir keturios medicinos seserys atvyksta į Lietuvą savo sąskaita, paėmę savaitės atostogas. Programos koordinatorių - vienintelis brigadoje lietuvis daktaras Algimantas

Čepulis iš Klivlendo į Vilnių atvyko jau anksčiau ir perdavė ligoninei labdarą - implantatų iškrypusio vaikų stuburo lyginimui. Jų užteks dvejiems metams.

Medikų brigada iš Amerikos Vilniaus universitetinėje vaikų ligoninėje kartu su vietos specialistais darys labai sudėtingas vaikų stuburo, klubo sąnario, taip pat pėdos ir plaštakos plastinės operacijas.

R.OZOLO PASIŪLYMAI DĖL TELEVIZIJOS LAIDŲ

Seimo pirmininko pavaduotojas Romualdas Ozolas siūlo rengti Lietuvos televizijoje "valstybės interesus tenkinančią kokybišką informacinę laidą", kurioje būtų pranešama apie Seimo, Vyriausybės ir kitų valdžios institucijų priimtus sprendimus. Jis sakė, kad visuomenė turi teisę gauti "tikslią informaciją apie svarbiausius Lietuvos valstybės gyvenimo reiškinius iš pirmų lūpų - ne nuomonių, o faktų pavidalu". Spaudos konferencijoje R. Ozolas sakė, jog nesutinka su tuo, kaip Lietuvos radijas ir televizija informuoja apie valstybės oficialaus gyvenimo faktus ir reiškinius. Pasak jo, dažniausiai vietoje faktų yra ir toliau pateikinių nuomonių. R. Ozolas įsitikinęs, kad įstatymu reglamentuota pastovi pusvalandinė ar valandinė laida priverstų ir valstybės pareigūnus pateikti tą informaciją, kurios per šešerius Lietuvos nepriklausomybės metus deramai nesulaukta.

LIBERALAI STEIGS... CENTRO FRAKCIJĄ?

Lietuvos liberalų sąjungos taryba pritaria iniciatyvai steigti Nuosaikiojo centro frakciją šioje partijoje. Kaip sakė Lietuvos liberalų sąjungos pirmininkas Eugenijus Gentvilas, sprendimas ateityje sukurti tokią frakciją galėtų būti siejamas su tuo, jog papildyti liberalų gretas ketina centristai. Remiantis šios partijos įstatais, steigti frakciją Liberalų sąjungoje galima tuomet, kai į ją įsijungti pageidauja ne mažiau kaip trys nariai. Pasak E. Gentvilo, iki šiol ketinančių pereiti liberalų pusėn centristų "nėra daugiau nei trys", bet papildyti Nuosaikiojo centro frakciją norėtų ir keli Liberalų sąjungos nariai.

"JAUNOJI KARTA" REMIA RYTŲ LIETUVOS MOKYKLAS

Pabarės pradinėje mokykloje. Iš kairės: Darius Sutkus, Ričardas Garuolis, mokyt. V. Laipienytė, Gintaras Binkauskas, Liana Binkauskienė su mokiniais

1996 lapkričio 29-ą mes suorganizavome labdaros koncertą "Rokas mūsų broliams ir sesėms", kurio visas pajamas (surinkome per 1000 litų) skyrėme Šalčios krašto lietuviškos pradžios mokykloms. Paramą nuvežėme gruodžio 28-ą dieną į Dainavos ir Pabarės lietuviškas mokyklas.

Padėtis tame krašte yra labai sunki. Pabarės mokykloje yra 8 vaikučiai, kurių tėveliai norėjo, kad jie mokytųsi lietuviškai. Todėl vaikų darželio patalpose atidaryta mokykla, pakviesta mokytoja Virginija Laipienytė. Jauna mergina atvyko iš Varėnos į nuošalų kaimelį, kuriame beveik visi gyventojai kalba lenkų-gudų kalbą mišiniu. Mokykla gavo du kambarius. Tačiau pastato centrinio šildymo sistema neveikia, todėl didžiajame kambaryje taip šalta, kad vaikai mokosi nenusirengę paltukų. Patalpų šildymui tenka naudoti elektrinius šildytuvus, o tai – labai brangu. Mokykla praktiškai negauna jokios paramos nei iš ministerijos, nei iš savivaldybės. O gal kai kas mano, kad tokia parama turi apsiriboti kukliu darbo užmokesčiu mokytojui?

Gera, kad mokyklą šefuoja "Vilnijos" draugijos

vaikučiai. Jų mokytoja Ingrida Bandalevičiūtė. Ši mokykla turi šiek tiek geresnes sąlygas negu Pabarės, nes patalpos, taip pat esančios vaikų darželyje, apšildomos. Mokytojos prašymu mes nupirkome Lentvario kilimų fabrike pagamintą kilimą. Dabar pradinukai galės ant jo žaisti, nešaldami ant grindų.

Ir ateityje mes žadame rūpintis šio krašto lietuviškomis pradžios mokyklomis: dažniau atvažiuoti, rengti koncertus ir kitus renginius, atsivežti vaikučius į

"Jaunosios kartos" atstovai, padovanoję kilimą Dainavos mokyklai, su mokytoja I. Bandalevičiūte

Kauno skyrius. Gruodžio 28-ąją mes susitikome su jais mokykloje. Jie atvežė dovanėles ir spektakliuką vaikams. Mes – Lietuvių Tautinio Jaunimo organizacija "Jaunoji karta" atvežėme dovanėles bei įteikėme mokytojui 400 litų. Mokyklos reikmėms gal tai ir nedidelė parama, tačiau tikrai, kaip sakoma, nuo širdies. Ponia Elvyra iš "Vilnijos" draugijos taip pat labai apsidžiaugė, kad mes – jauni žmonės – rūpinamės lietuviškomis mokyklomis šiame krašte.

Toliau mes važiuojame į lietuvišką Dainavos pradinę mokyklą. Ten mokosi 6

Vilnių, surengti jiems ekskursijas po Lietuvą. Mūsų organizacija dar labai jauna, tačiau mes pasiryžę dirbti, kiek tik leis jėgos lietuvių tautos labui. Deja, vien entuziazmu kalnų nenuvers. Reikalingos lėšos. Todėl mes labai prašome paramos iš išeivijos lietuvių organizacijų. Būsime Jums labai dėkingi.

Su pagarba, LTJO "Jaunoji karta" pirmininkas
Gintaras Binkauskas
Tel.: 370-2-573-770 arba 370-2-65-09-30, faksas: 370-2-65-09-31. Mūsų adresas: Gedimino pr. 22, 2600 Vilnius, LIETUVA

mentas yra paskyręs 30.4 milijonų dolerių. Komisijos prezidentas Jacques Santer. Vidaus Rinkos komisionierius Mario Monti pats dalyvaus, renkant šią išsamią ir praktišką informaciją.

Pirmoje knygelėje randame žinių apie nuosavybės įsigijimą, teises ir išimtis, taip pat apie įgytos nuosavybės įforminimą bei savininko teises. Čia kalbama apie atvykstančių ir apsigyvenančių teises bei prievoles, pavyzdžiui, balsavimo ir kandidavimo į įvairias savivaldos arba kito lygmens institucijas. Joje galima rasti patarimų ir paaiškinimų apie tai, kaip įsigyti leidimą vairuoti automobilį, apie mokesčių ir muitų sistemą bei kitus svarbius reikalus. Kitose brošiūrose kalbama apie studijas ir besimokančiųjų įsidarbinimo galimybes kitose ES šalyse, apie profesinio pasirengimo

pripažinimą, lygybę prieš įstatymus, socialinę globą studijuojantiems arba norintiems išmokyti amato. Pateikti reikalingi adresai, telefonai ir kitos ryšių priemonės, nurodomos įstaigos, patvirtinančios profesinius ir akademinius dokumentus.

Idomu pastebėti, kad dar šį pavasarį panašios iniciatyvos ėmėsi ir Lietuvos Respublikos Seimo bei JAV LB Tarybos komisija. Ji, kaip jau esame rašę, numatė steigti Informacinį Centrą. Seimas pritarė šiam projektui ir savo nutarimu Nr. 2590 (3) spalio 23 d. jį patvirtino. Nutarimas įgalioja Vyriausybę steigti tokią Informacinį Centrą. Centras vykdys panašią veiklą, kaip ir minėtas projektas "Citizens First", kuris gana išsamiai aprašytas 1996 m. lapkričio 21-27 d. "The European" laikraštyje.

SVEIKINTINAS NAUJOSIOS VYRIAUSYBĖS ŽINGSNIS

Vytautas Šeštokas

Daugelis iš mūsų skaitėme spaudoje apie Amerikos lietuvių karininkų nesėkmes Lietuvoje. LDDP požiūris į jų patarimus – stoka pasitikėjimo. Kitaip tariant, mums nereikia jūsų patarimų, mes geriau žinome.

Lietuvoje dar ir šandien jaučiamas nenoras įsileisti ne tik į valdžios struktūras, bet net į aukštąsias mokyklas, į medicinos įstaigas tautiečius, atvykusius iš svetur, turinčius patyrimo, aukojančius savo žinias, atostogas ar pensijas.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Amerikoje gimę lietuviai, kurie kariuomenėje pasiekė pulkininkų laipsnius ir gerai pažino karinę Amerikos sistemą, atvyko į Lietuvą, norėdami padėti ar patarti Lietuvos kariuomenei greičiau prisitaikyti prie NATO reikalavimų. Deja, jų norai buvo suvaržyti. Jiems buvo keliamos nepriimtinos sąlygos dirbti, siūloma atsakyti Amerikos pensijai.

Tik dabar, kai LDDP pralaimėjo Seimo rinkimus, naujoji Vyriausybė, kuriai vadovauja Gediminas Vagnorius, pirmuoju veiksmu planuoja paskirti tris JAV kariuomenės pulkininkus į atsakingas pareigas. Jas siūloma užimti užsienio lietuviams Jonui Kronkaičiui, Algimantui Garsui ir Romui Kilikauskui. Visi trys JAV karininkai yra dalyvavę, rengiant Lietuvos valstybės apsaugos

planą, kuriame išdėstyta, kaip sukurti veiksmingas, NATO reikalavimas atitinkančias karines pajėgas.

Vidaus reikalų ministerijoje atsakingų už pasienio policiją sutiko būti JAV aviacijos pulkininkas 60 metų R. Kilikauskas. Jis studijavo keturiose karo akademijose, beveik 40 metų tarnavo aviacijos žvalgyboje, yra Vietnamo karo veteranas. Prieš išeidamas į pensiją, R. Kilikauskas dirbo vieno iš Pentagono centrų direktoriumi.

Krašto apsaugos viceministru gali būti paskirtas 26-erius metus JAV jūrų pėsstininkų pareigose tarnavęs pulkininkas A. Garsys. Jo nuomone, kadangi Lietuva turi palyginti nedaug profesionalių karių, reikia orientuotis į rezervo stiprinimą ir treniravimą.

Vyriausybės patarėju saugumo klausimais kviečiamas karo technikos specialistas J. Kronkaitis. Iki šiol jis vadovavo Vašingtone įkurtam Baltijos institutui, kurį sukūrė pensijon išėję JAV karininkai. J. Kronkaitis vadovavo grupei, parengusiai minėtą Lietuvos valstybės apsaugos planą.

Sąryšyje su šiais naujais paskyrimais, reikia tikėtis, kad Lietuvos apsaugos planai bus paruošti ir pritaikyti vakariečių gynybos sistamai. Tai pagreitins Lietuvos priėmimą į NATO.

INFORMACIJOS CENTRAI

Europos parlamento komisija ėmėsi nelengvo darbo, rengdama projektą "Piliečiams pirmenybė" (Citizens First). Ji numatė paruošti gana išsamią ir praktišką informaciją Europos Sąjungos šalių piliečiams, lengvinančią vieningos rinkos plėtotę ir padedančią apsaugoti Vakarų Europos piliečių teises Europos Sąjungoje. Šioje informacijoje yra pateikiami įvairūs patarimai paprasta, toje vietovėje vartojama, nebiurokratiška kalba. Tokios žinios platinamos, net

Juozas Ardys

panaudojant pašto, socialinių reikalų ir švietimo įstaigas.

Pirmosios trys informacinės brošiūros išleistos dar praėjusių metų lapkričio pabaigoje. Pirmoji iš jų vadinasi "Apsigyvenimas kitoje Europos Sąjungos šalyje" antroji – "Studijos ir darbas kitoje Europos Sąjungos šalyje", trečioji – "Prekyba ir patarnavimai kitoje ES šalyje". Kitos keturios knygelės apims informaciją apie keliones, medicinos patarnavi-

mus, teisės ir panašius klausimus, kuriuos reikia gerai žinoti, norint apsigyventi kitoje ES šalyje.

Programa nesibaigia tik tokių knygių rengimu. Bus taikomas nemokamas telefoninis patarnavimas (hotlines). Kadangi šios žinios taikomos visoms Europos Sąjungos šalims, tai jos ruošiamos net 25-mis kalbomis. Mat daugelyje šalių naudojama ne viena kalba, bet kelios. Todėl tokios programos rengimas tampa milžinišku užmoju. Tam Europos parla-

Daktaro A.Čepulio priimamasis MAISTAS IR VĖŽYS

Amerikoje per metus nuo vėžio miršta apie 500.000 žmonių. Iš jų trečdaliui susirgimą sukelia netinkama mityba, antram trečdaliui – rūkymas, o likusieji suseraga dėl įvairių kitų priežasčių.

Nors prigimtis ir paveldėjimas turi reikšmės vėžio išsivystymui, bet tai galutinai neišaiškina jo atsiradimo. Mitybos būdas, rūkymas, aplinka ir fizinis aktyvumas paveikia vėžio atsiradimą. Šiandien daugelis amerikiečių naudoja greitai paruošiamus maisto patiekalus, dažnai – gana riebią maistą. Tuo tarpu žmonių fizinis aktyvumas vis mažėja. Šiuolaikiniam gyvenimo būdai būdingas nejudrumas. Vis daugiau žmonių maitinasi restoranuose.

Amerikos Vėžio Draugija (The American Cancer Society), pasitelkusi mokslininkus, jau daug metų domisi vėžio atsiradimo priežastimis ir ieško būdų, kaip jo išvengti. Mokslininkai dar negali garantuoti, kad vadovaujantis jų patarimais, vėžio visai išvengsite, bet jau dabar aišku, kad šie patarimai gali labai sumažinti šios ligos atsiradimą. Tokios rekomendacijos buvo paskelbtos šios srities mokslininkų suvažiavime 1996 metais. Itin svarūs moksliniai argumentai pateikti apie virškinimo ir kvėpavimo organų vėžį. Tuo tarpu, tyrimai apie krūties arba prostatos vėžį nėra tokie įtikinantys. Įgimti, vėžio atsiradimą sąlygojantys genai gali būti paveikti tinkamo arba, priešingai, netinkamo maisto. Mityba gali labai padidinti arba sumažinti riziką.

Pateikiame keletą svarbiausių patarimų apie tinkamą mitybą.

1. Reikia rinktis daugiau augalinio maisto. Buvo pastebėta, kad vaisių ir daržovių naudojimas net rūkoriaus sumažina plaučių vėžio riziką. Svarbiausia plaučių vėžio priežastis yra rūkymas, bet daržovės ir vaisiai veikia teigiamai, sulėtindami vėžio atsiradimą. Tyrimai įtikinčiai parodė, kad vaisiai ir daržovės, turinčios daug beta-karotino, apsaugo nuo plaučių vėžio. Tačiau kai rūkoriaus buvo duota gyno beta-karotino tablečių, jokio teigiamo poveikio nepasiekiama. Tarp vartojusių beta-karotiną net didesnis procentas apsirgo vėžiu, lyginant su jo visai nevartojusiais. Todėl manoma, kad beta-karotinas, vitaminai ar mineralai veikia tik kartu su kitomis vaisiuose ir daržovėse esančiomis medžiagomis. Kaip ir kodėl vaisiai ir daržovės ap-

saugoja nuo vėžio, yra smarkiai tiriama. Tačiau ir dabar nelaukiant, kol bus daugiau žinoma apie šio maisto apsaugantį veikimą, siūloma valgyti daug vaisių ir daržovių.

Grūdai (kviečiai, ryžiai, miežiai ar avižos) bei iš jų pagamintas maistas turėtų būti sveiko maisto pagrindas. Pupos turi labai mažai riebalų ir daug vertingų baltymų. Labai reikalinga, bet tik iš dalies virškinama maisto dalis yra augalinis pluoštas, ypač saugojantis nuo storosios žarnos vėžio. Jo yra įvairiose daržovėse, grūduose ir pupose.

2. Reikia mažinti riebaus maisto, ypač gyvulinės kilmės riebalų vartojimą. Riebią maistą reikia pakeisti augaliniu. Patiekalai turi būti kepami su mažu riebalų kiekiu, o ne spirginami riebaluose. Patartina pasirinkti liesą mėsą. Reikia naudoti pupas, žuvį ar vištieną vietoj jautienos, kiaulienos ar avienos.

Kodėl riebus maistas sukelia vėžį, nėra žinoma. Taip pat nėra žinoma, ar riebalų kiekis, ar jų rūšis ar kokia dar neaiški, ypač raudonosios mėsos dalis ar kokis kitas veiksnys žaloja organizmą. Yra pakankamai tyrimų padaryta, kurie parodo, kad gyvuliniai riebalai ir ant labai karštos ugnies keptas maistas padeda atsirasti vėžiui, tačiau pati jo atsiradimo eiga dar nėra išaiškinta.

Ypač patartina būti fiziškai judriam. Mankšta ir fizinis judrumas gali palaikyti normalų svorį ir kartu sumažinti vėžio pavojų. Ar pati mankšta tiesiogiai apsaugo nuo vėžio, dar nėra nustatyta, tačiau jos teigiamas poveikis organizmui – neabejotinas.

Alkoholiniai gėrimai, o ypač alkoholis, vartojamas kartu su tabaku, padidina burnos ir ryklės vėžio riziką. Vėžio susirgimų skaičius staiga pakyla dėl dažno daugiau kaip dviejų taurelių naudojimo per dieną. Krūties vėžio rizika išgeriančių moterų tarpe yra žymiai didesnė ir neretai išryškėja jau po kelių išgėrimų per savaitę. Kodėl ir kaip alkoholio naudojimas sukelia vėžį, dar nėra išaiškinta.

Toliau pateikiame kelias išvadas apie dažniau pasitaikančius vėžio susirgimus.

Didėjant rūkančių moterų skaičiui, prieš kelis metus plaučių vėžys tarp jų pralenkė krūties vėžį ir dabar jau yra pirmoje vietoje. Vengiant plaučių vėžio, reikia visai nepradėti rūkyti arba atsisakyti šio įpročio dar prieš

ligai atsirandant. Tai svarbu tiek vyrams, tiek ir moterims.

Rizika susirgti storosios žarnos vėžiu gali būti sumažinta, mažinant riebalinę maisto ir raudonos mėsos vartojimą, daugiau valgant vaisių ir daržovių.

Gimdos vėžys dažniau paliečia labai nutukusias moteris.

Tabakas, nesvarbu, ar jis būtų rūkomas, uostomas ar kramtomas, ir dažnas alkoholio naudojimas žymiai padidina burnos ir ryklės vėžio atsiradimo tikimybę.

Prostatos vėžio priežastys dar nėra žinomos, bet šiek tiek kaltės yra priskiriama gyvuliniais taukams, raudonai mėsai ir pieno produktams.

Dar prieš 50 metų dažnas skrandžio vėžys dabar sumažėjo. Manoma, kad mažesnis rūkytų gaminių naudojimas, pereinant prie šviežio maisto turėjo lemiamos įtakos.

Antioksidantai, pridėti prie maisto (vitaminas C ir E, selenas ir karotinas) neparodė nuo vėžio apsaugančio veikimo.

Sacharinas ir Aspartame nepadidino vėžio rizikos.

Nerasta duomenų, kad kava sukelia vėžį.

Ar česnakas gali apsaugoti nuo vėžio? Tiriama, bet atsakymo dar nėra.

Maisto įvairovė ir kiekis bei patiekalų paruošimo būdai turi reikšmės vėžio atsiradimui. Svarbiausia – mažinimas mėsos bei riebalų ir didinimas vaisių ir daržovių padeda apsisaugoti ne tik nuo vėžio, bet kartu ir nuo širdies bei kitų ligų.

(Rengdami šį straipsnį iš dalies naudojome American Cancer Society žurnalo "Cancer" 1996 metų lapkričio – gruodžio numeriu.)

MYKOLĄ GURECKĄ PRISIMENANT

Šiomet, sausio 19 d. sukako 11 metų, kai Kalifornijoje netikėtai mirė aktyvus lietuvių tautinės veiklos dalyvis, miškininkas ir miško pramonininkas Mykolas Gureckas.

M.Gureckas gimė 1901m. rugsėjo 1 d. Seirijuose, Alytaus apskrityje. Vidurinę mokslą jis pradėjo Alytuje, bet Želigovskio puolimui artėjant, kartu su keliais gimnazijos draugais 1920 m. lapkričio 3 d. įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Greitai M.Gureckas buvo perkeltas į Karo mokyklą.

Baigęs Karo mokyklą, po kelių paskyrimų M. Gureckas buvo perkeltas į Lietuvos kariuomenės Generalinį štabą, kurio viršininku buvo jaunas karininkas, vėliau tapęs generolu, S. Raštikis.

Atlikęs karinę pareigą, M. Gureckas išėjo į atsargą ir po egzaminų buvo paskirtas girininku Raudondvario urėdijoje. Tarnybos metais jis baigė aukštesniąją Komercijos mokyklą.

Gyvendamas Kaune, M.Gureckas aktyviai dalyvavo LFLS (Lietuvos Fizinio Lavinimosi sąjungos) krepšinio komandoje, kurios

instruktoriumi buvo lakūnas Seponas Darius. Kiti pionieriai krepšinininkai buvo: išžymus sportininkas Albinas Bulvičius (aviacijos kapitonas, tragiškai žuvęs sovietų-vokiečių karo pradžioje) ir Vytautas Vokietaitis (iš didžios Vokietaičių šeimos). Ta krepšinio komanda laimėjo kelias Lietuvos pirmenybes.

1924 m. M.Gureckas įstojo į Dotnuvos Žemės ūkio ir Miškų akademiją. Jau pirmaisiais studijų metais jis kartu su Juozu Skaigiriu ir būsimąja Skaigiriene įsteigė "Jaunosios Lietuvos" korporaciją. Akademijos Miškininkystės skyrių M.Gureckas baigė 1928 metais pažymiu

(Naukelta į 8 psl.)

Mykolas Gureckas 1940 metais Kaune, Ažuolyne

Lietuvos vyrų krepšinio čempionė – LFLS komanda: Vokietaitis, Bankauskas, Bulvičius, Gureckas, Tulevičius (žaidėjų vardai nenurodyti) 1924 metais

MYKOLĄ GURECKĄ PRISIMENANT

(Atkelta iš 7. psl.)

"labai gerai". Dirbo Sudargo miškų urėdo pavaduotoju, o nuo 1929 metų – urėdu naujoje Taujėnų miškų urėdijoje.

1931 m. M. Gureckas buvo pakeltas Miškų Departamento inspektorium ir medžio gamybos instruktoriumi. Jis parašė vadovėlį apie medžio gamybos technines sąlygas. Už gerą tarnybą buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu.

Felikso Grigaliūno paskyrimas Žemės ūkio viceministru iš pagrindų pakeitė Lietuvos miškų ūkio tvarkymą. Užuoat eksportavus rąstus, pradėti eksportuoti daugiau pelno Lietuvai duodantys medienos pjaustiniai. M. Gureckas buvo paskirtas Miškų departamento atstovu visose lentpiūvėse.

Išsigijęs patyrimo medžio apdirbime, 1934 m. M. Gureckas išsinuomojo lentpiūvę Klaipėdoje ir įsteigė firmą "Balticum – M. Gureckas". Po trumpo nuomos jis įsigijo prie Dangės upės nuosavą lentpiūvę, kurioje per metus perdirbdavo 45,000 kietmetrių rastų. Dauguma gaminių ėjo į Angliją, Italiją, Šveicariją ir Vokietiją.

Klaipėdoje M. Gureckas buvo Lietuvių Vandens Sporto klubo steigėjas. Šis klubas tarptautinėje regatoje Švedijoje laimėjo savo jachtų klasėje pirmąją vietą. Taip pat Mykolas buvo tarptautinio ROTARY Klubu Lietuvos medžio pramonės atstovas.

1938 m. gale, praleisdamas Kalėdas Šveicarijos kalnuose, biznio draugų šveicarų buvo perspėtas, kad Hitleris greitai okupuos Klaipėdos kraštą. Grįžęs į Klaipėdą, M. Gureckas nusipirko miško ir vokiškų miškovežių. 1939 m. kovo 23 d. vokiečiams okupavus Klaipėdos kraštą, M. Gureckas persikėlė į Kauną ir perkėlė ten savo bendrovę, pavadinęs ją nauju vardu – "Medžio pramonė ir prekyba". Ta bendrovė buvo žymiai išplėsta, nupirkus stambaus pramoninko Ignaco Konopackio lentpiūvę ir baldų fabriką. Naujoji įmonė buvo pavadinta gražiu lietuvišku vardu – "Vilnelė". Kaip žymus Lietuvos medžio pramoninkas, M. Gureckas atstovavo valstybei daugelyje tarptautinių konferencijų.

1940 m. sausyje M. Gureckas vedė filisterę Elena Žilinskaitę, kuri buvo tik ką baigusi Medicinos fakultetą. Sovietų okupacijai prasidėjus, Gureckai per sovietų jau užimtą Smalininkų muitinę pasitraukė į Klaipėdą. Prasidėjus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karui, Klaipėdos

Mykolas Gureckas (dešinėje) su draugais 1979 m.

kraštas buvo paskelbtas "karo zona", ir visi lietuviai, kaip "nepatikimi", buvo ištremti į Vokietijos gilumą. Gureckai apsigyveno Berlyne.

1942 m. M. Gureckas grįžo į Vilnių ir buvo paskirtas Medžio Pramonės direktoriumi. Tuo pačiu metu jis skaitė paskaitas Vilniaus Universiteto Miškininkystės fakultete. 1944 m. liepą, artėjant sovietų armijai, Gureckai išvyko į Volietiją.

Išėivijoje buvo kuriama gana plati organizacija, kuriai vadovavo prof. S. Kaminskas ir prof. S. Dirmantas. Ji turėjo paruošti Lietuvos ūkio tvarkymo projektą ateičiai. M. Gureckui buvo pavesta sudaryti planą, kaip atkurti Lietuvos miškų ūkį. Hanau įsteigtuose miškininkų kursuose M. Gureckas buvo vienas iš lektorių.

1949 m. vasario 22 d. M. Gureckas su šeima atvyko į JAV ir apsigyveno Waterbury, Conn. Po kelerių metų darbo amerikiečių įmonėse, jis atidarė savo "parcel package" firmą, kurioje dirbo iki 1984 m. rugpiūčio 15 d.

Išsikūrę Waterbury, Gureckai augino sūnus Gintarą ir Indrį, kūrė sau ir jiems ateitį. Jis iš karto įsijungė į visuomeninę lietuvių išeivijos veiklą. Taip prabėgo daugiau negu trys dešimtmečiai našaus darbo Balfe, Amerikos Lietuvių Tautinėje sąjungoje, JAV Lietuvių bendruomenėje. M. Gureckas yra buvęs Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vicepirmininku (dr. M. Colney būnant pirmininku 1951-58 metais), Waterbury ALT S-gos ir BALFO ilgalaikiu pirmininku, LB "Ramonės" ir Lietuvių miškininkų sąjungos nariu, bendradarbiavo "Dirvoje".

Taip Mykolas nė nepajuto, kad senatvė palenkė jo atlašius pečius, nors širdis tarsis drugelis prieš rudens šalną, dar veržėsi gamton: į ežerą ir jūrą pažvejoti, miškan pagrybauti.

A. Palionis rašo, kad

paskutinį kartą su Mykolu Gurecku teko matytis dieną prieš jų išvykimą į Kaliforniją, kur tikėjosi praleisti žiemą ir pabūti kartu su sūnumis. Ir tada jis užsiprašė pavasarį jiems, sugrįžusiems iš šiltų kraštų, pagroti dainą apie Nemunėlį... Deja, tos dainos jam jau nebeteko girdėti.

Mykolas buvo tikras patriotas, aiškaus, tvirto nusistatymo ir visiškai atsidavęs savo pareigoms. Pažinojusieji prisimena jį buvus ypatingai malonaus būdo, tolerantišką skirtingų pažiūrų žmonėms, labai mėgusi draugus ir gamtą. Jo šviesus atminimas tebėra gyvas jį pažinojusių atmintyje.

Red. pastaba: Rengiant šį rašinį, naudotasi V. Žilinsko straipsniu, išspausdintu "Dirvoje" 1986 m. rugsėjo 4 d. ir A. Palonio prisiminimais.

DĖMESIO! DĖMESIO! DĖMESIO!

Poeto Bernardo Brazdžionio 90-tojo gimtadienio paminėjimą ruošia JAV LB Vakarų apygardos valdyba 1997 m. vasario 9 d. 12:45 po pietų Šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje, Los Angeles, California. Paminėjime dalyvauti atvyksta Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Valentinas Sventickas iš Vilniaus ir Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkas Paulius Jurkus iš New York. Programoje: poeto Brazdžionio kūryba ir trumpa meninė dalis. Maloniai kviečiame visus, iš arti ir toli, poeto Bernardo Brazdžionio pagerbime dalyvauti ir asmeniškai palinkėti poetui dar daug darbingų metų.

Norintieji gauti išsamesnių žinių, skambinkite Violetai Gedgaudienei: tel. 805-259-0258, fax 805-259-2195. ar Vytautui Vidugiriui Tel/fax 310-377-3192.

JAV LB VAKARŲ APYGARDOS VALDYBA

11 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.† A.

diplomuotas miškininkas MYKOLAS GURECKAS

1986 m. sausio 18 d. į Amžinybę iškeliavo Kalifornijoje gyvenęs žinomas lietuvių tautinės srovės veikėjas, savanoris kūrėjas, "Jaunosios Lietuvos" korporacijos steigėjas ir filisteris, LFLS krepšinio pirmosios komandos žaidėjas, miško pramoninkas, Vilniaus universiteto miškų skyriaus lektorius MYKOLAS GURECKAS.

Velionis buvo ilgametis "Dirvos" skaitytojas ir rėmėjas.

Nuliūdime esantys:

žmona Elena L. Gureckienė

sūnūs Gintaras ir Indris

Palos Verdes Estates, CA

JONUI DAINAUSKUI – ILGIAUSIŲ METŲ

Edvardas Šulaitis

Įvairiuose Čikagos lietuvių renginiuose galima sutikti dar gana žvaliai atrodantį vyrą, kurį gerai pažįsta ne tik vietiniai, bet ir visos Amerikos lietuviai. Tai Jonas Dainauskas, kuris sausio 21 d. švenčia savo 93-į gimtadienį. Įdomu, kad šis žmogus dar ir šiandien dirba apie 15 valandų per parą: skaito gausią spaudą bei knygas įvairiomis kalbomis, ruošia rašinius spaudai (daugiausia istorijos klausimais).

Jo darbų sąrašas yra labai platus: dėstytojas Pedagoginiame Lituanistikos Institute, dažnas paskaitininkas įvairiuose minėjimuose, aktyvus Lietuvių Skautų Sąjungos narys, savos bibliotekos Jaunimo Centro rūmuose tvarkytojas ir t.t.

Gyvendamas vienas, pats turi susitvarkyti ir savo buitines reikalus. Dar pastoviai vairuoja automobilį, be kurio ir šiandien nebėgalis apsieiti. Jis yra parašęs ir suredagavęs ne vieną knygą. Gerai moka bent 5 kalbas ir todėl gali sekti gausią literatūrą, ypatin-

gai tą, kurioje gvildenamos lietuviškosios problemos. Todėl pas jį užtiksi ne vien tik naujas lietuviškas knygas iš Tėvynės, bet ir išleistas Lenkijoje, Vokietijoje, Rusijoje ir, žinoma, Amerikoje.

Per Kalėdų šventes jis buvo nuskridęs trims savaitėms atostogų į Kaliforniją, kur svečiavosi pas savo dukrą Jūratę ir jos šeimą, gyvenančią Torrence mieste, prie Los Angeles. Ten buvo susitikęs su vietos lietuviais Los Angeles mieste ir kitur. Į namus sugrįžo sausio 8 d. ir vėl įsijungė į Čikagos lietuvių veiklą, nes be jo čia daugelis negali apsieiti. Ir vėl prieš akis įvairių rašinių spaudai ir paskaitų ruošimas. Net ir sirgti šis garbingo amžiaus sulaukęs vyras... neturi laiko. Sakosi, kad kartais, net ir blogai jausdamasis, bando išpildyti savo tautiečių pagaidavimus. "Darbas yra pats geriausias vaistas" – teigia sukaktuvininkas Jonas Dainauskas. Linkime jam dar daug gimtadienių atšvęsti.

Z. Degučio nuotraukoje (iš kairės): rašytojas Alfonsas Tyruolis – Šešplaukis, istorikas Jonas Dainauskas ir žurnalistas Edvardas Šulaitis

"RUDENS SIMFONIJA"

Vladas Vijeikis

Paskaičiau "Dirvoje" straipsnį apie "Rudens simfoniją" ir graužiu pirštus, kad tą įvykį pražiopsojau. Net kompiuterio klavišus sunku spaudyti. O būta labai puikių dalykų! Susirinko keturi šimtai. Į teatro renginius jeigu atsiranda bent du šimtai, tai rengėjai šokinėja iš džiaugsmo.

Menkai susivokiantiems skaitytojams turiu paaiškinti, kad tai nebuvo simfoninio orkestro koncertas. Tai buvo madų paroda. Grynai lietuviškai tariant: paskutinių parėdalu parodymas.

Apdairios rengėjos iššias madų demonstravimo iškilmes kvietė vyrus. Gerai darė, nes juk ne kas kitas, bet vyrai apmoka visas madas savo sunkiai išvarvintu prakaitu. Nusiskundė, kad tik keturi drąsūs" vyrai dalyvavo. Na, nedaug jų buvo žiūrovų tarpe, nes kiti dirbo viršvalandžius, kad finansuotų parėdalu, kurie keičiasi kas metai, o gal net dažniau.

Rašoma: "atrodo, kad visi buvo patenkinti, nors dauguma stebėjo grakščias modeliuotojas, o ne jų aprangą". Taip ir aš būčiau daręs. Koks nors labai moraliai nusiteikęs skaitytojas sušuks: "Tavo amžiuje!" Atsakau: "Į moteris nežiūrėsim tik tada, kada akis žemėm užpils. Tai kaip matysi?"

Uniformuoti vyrai pilstė vyną. Labai gražu. Bet aš niekad nekreipiau dėmesio į pilstytojų uniformas, tik atidžiai stebėjau, kad neipiltų per mažai.

Ir mano sujauktoje makaulėje kilo mintis. Kodėl

nepridėti prie parodos dar vieno skyriaus – "Blogai apsirengusių, nemadingų". Žinoma į tokių skyrių nė vienos moters nepriprašys, bet vyrų gal būtų galima rasti. Aš būčiau pirmas kandidatas ir tikiu, kad gaučiau pirmą premiją. Siūlau, kad tai būtų paskutinės mados švarkas su dvejom kelnėm.

Beje "mada" nėra lietuviškas žodis. Gal sulietuvinti: "aptuštinimas", nes tie veiksmai aptušina vyro kišenę?

Dar vienas klausimas labai graužia mano smegeninius kompiuterius: "Kur yra ir kas ta valdžia, kuri išleidžia madų įstatymus?" Ir kodėl moterys klauso tų įstatymų, o ką vyrai pasako, nekreipia dėmesio. Mes gerai žinome, kad Dievas sutvėrė moterį, panaudojęs vyro šonkaulį. Bet kas jai įsako papildinti ar sutrumpinti sijoną? Kas liepia iškirpti bliuzę iki juosmens?

Ir dar. Kodėl moterys dabar daugiau puošiasi už vyrus? Septynioliktame šimtmetyje vyrai buvo puošnesni. Kodėl pasikeitė? Net ir gamtoje. Vyrai – kalakutai, gaidžiai, fazanai ir kiti daug puošnesni už moteris. Net ir liūtas turi gražius plaukus. Neteko matyti pliko liūto.

Jeigu palietėme istoriją, tai man prisimena istoriniai laikai DP stovykloje Vokietijoje. Ten moterėlės taip pat nenorėjo atsilikti nuo paskutinių madų. Prisimenu viena labai išradingą madų kūrėją. Ji, pagavusi audeklo gabalą, pasiūdavo maišą. Tame maiše išpiaudavo tris skyles. Vieną galvai ir dvi rankom. Apačią nupiaudavo pagal tuo laiku vyravusius moralės dėsnius. Bet juos buvo galima lengvai apeiti pasiteisinant, kad trūksta audeklo. Tą kūrinį perjuosdavo juosta. Dar pridėdavo vieną kitą spalvingą juostelę nukirptą iš Amerikos BALF-o siuntinių ipakavimo. Ir štai jums "rudens simfonija".

JONO PETRONIO DEIMANTINIS JUBILIEJUS

Rūta Sakienė

Per pusšimtį metų išeivijos renginiai, ar tai būtų organizacijų, ar privatūs, greita maloniai praleisto laiko atliko ir didelę, svarbią paskirtį: sucementuoti ir palaikyti tarpusavio bendravimą, taip būtinai reikalingą lietuviybės išlaikymui svetimose šalyse. Kaip aksominis kaspinas jie riša, neleidami išsibarstyti, švelnina suaštrėjusias skirtingas nuomones, stiprina draugystę. Aprašyti spaudoje kelia kitų dėmesį, ragindami gyvesnei veiklai, glaudesniai bendravimui.

Mums, Los Angeles ir apylinkių lietuviams, renginių niekad nepritrūksta. Kad tik užtektų savaitgalių. Daug jų turėjome ir pereitais metais. Vienas už kitą įdomesnis, puošnesnis, parodantis rengėjų išradingumą ir nuoširdų norą svečius kuo labiau patenkinti.

Bene paskutinis ir gal pats šauniasias 1996-tų metų pokylis vyko gruodžio 14-tą Los Angeles Tautiniuose Namuose. Kvietimų pirmasis sakiny skambėjo šitaip: "Julija, Daina, Dainius ir Virgilijus maloniai kviečia Jus drauge atšvęsti Jono Petronio 75-tąjį gimtadienį". Džiugu, malonu. Bet Jono Petronio septyniasdešimt penktas, deimantinis? Sunku patikėti. Jonas Petronis yra vienas tų laimingųjų, kuris, amžiaus metams kraunantis, nenustoja jaunatviškos energijos nei tvirtos suvalkietiškos išvaizdos. Jau virš dvidešimt metų Jonas pirmininkauja Tautiniams Namams. O gi prieš jį buvo net aštuoniolika pirmininkų, kurių kadencijų metu Tautiniai Namai vos išlaikė gyvybę ir tikriausiai seniai jau būtų išnykę, kaip daugelis kituose miestuose. Jonas greitai laiku ne tik pastatė juos ant kojų, bet darbščios ir veiklios valdybos pa-

dedamas, izde sukrovė pakankamai išteklų, iš kurių gali remti labiausiai pagalbos reikalingus lietuviškus reikalus.

Ne vien čia Jonas Petronis pasireiškia savo gabumais ir ūkvedišku sumanumu. Nuo pat atsikėlimo iš Cleveland'o prieš veik penkiasdešimt metų, giedojo parapijos chore ir dainavo muzikiniuose pastatymuose, dar ir šiandieną drąsiai užtraukdamas linksnų dainų skambiu tenoru. Prieš perimdamas Tautinius Namus, daug metų vadovavo Tautinės sąjungos skyriui ir iki šios dienos nuoširdžiai talkininkauja visuose tautininkų sumanymuose, dažnai patsai rengdamas, suruošdamas ir dalyvaujdamas daugelyje mūsų vienosios įvairiausių renginių. Retai kur be Jono apsieinama.

Bet nesėdi susigūžę ir jo šeimos nariai. Julija Petronienė visad buvo ir yra veikli daugelyje organizacijų ir didelė pagalbininkė savo vyro veikloje. Sūnus Dainius, dukra Daina ir jos vyras Virgilijus Kasputis – nuo pat vaikystės skautai, tautinių šokių šokėjai, vaidintojai, pranešėjai, padėjėjai, kur tik reikia padėti. Šia šeima tikrai galima džiaugtis ir didžiutis.

Joną Petronį pagerbti tą šeštadienio vakarą į jautikiai ir skoningai išpuoštą salę susirinko arti šimto šventiškai nusiteikusių svečių. Išgėrus pirmą taurę šampano ir balsingai sugiedojus "Valio, ilgiausių metų" prie mikrofono priėjo Aloyzas Pečiulis, kuris itin vykusiai ir tvarkingai pravedė šią šventę. Solenizantą sveikino jaunystės, mokslo ir bendrų pergyvenimų draugai, už draugystę ir daugybę paslaugų dėkojo vė-

lesni pažįstami. Buvo gausiai ir nuoširdžiai, dažnai perpinnant gražiu sąmojumi, išpasakoti įvairūs bendri nuotyčiai. Ko pastebimai trūko – tuščių, bereikšmių, dirbtinų panegirikų. Nors, tiesą pasakius, niekas jų nepasigedo. Solenizantą sveikino: jaunystės ir viso gyvenimo draugas Bronius Seliukas, visuomenininkas Antanas Mažeika, tautininkų vardu – Rūta Sakienė, dainininkų ir BALFo vardu – Rimtautas Dabšys, visuomenininkas Karolis Milkovaitis, rež. Petrās Maželis – "Dramos Sambūrio" vardu, Kredito kooperatyvo vardu – Vincas Juodvalkis. Tolimą jaunystę gražiai prisiminė Vladas Gylis. Prof., dr. Emanuelis Jarašiūnas kalbėjo apie bendras dienas, dainuojant "Čiurlionyje". Jautriai nuoširdžią ir seną draugystę prisiminė gen. garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, o Aloyzas Pečiulis trumpai papasakojo susirinkusiems, kokią didelę ir lemiančią reikšmę Jonas Petronis turėjo jo gyvenime. Žmona Julija, dukra Daina Kasputienė ir sūnus Dainius taip pat tarė po jautrų padėkos ir sveikinimo žodį. Solenizantas visiems gražiai padėkojo.

Kalbas sekė puiki Genovaitės Plukienės paruošta vakarienė, grojo orkestras, poros sukosi šokyje, skambėjo juokas ir balsingų svečių bei paties šventės kaltininko užtraukta daina.

Paskutiniu gražiai atspausdinto kvietimo sakiniu rengėjai kreipėsi į būsimuosius svečius: "Norintieji, vietoj dovanų, savo auka gali paremti Lietuvių tautininkų spaudą Lietuvoje". Svečiai į tą rengėjų kreipimąsi atsakė, suaukodami virš dviejų tūkstančių dolerių, kuriuos patsai solenizantas pavasarį ruošiasi nuvežti Lietuvon.

Jonas ir Julija Petroniai, apsupti sveikintojų

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

Gerbiamieji, Linkime Jums sveikatos, dvasinės stiprybės, kūrybinės sėkmės "Dirvos" redaktoriui ir visiems bendradarbiams!

Los Angeles pensininkų klubo valdyba, kurią sudaro Česlovas Norkus, Bronius Stančikas, Juozas Katilius, Salomėja Šakienė, Onutė Deveikienė ir Danutė Kaškelenė, bei visi klubo nariai savo metiniame susirinkime vienbalsiai nutarė pa-

remti išeivijos spaudą. Taip pat numatyta surengti linksmą popietę šių metų balandžio 27 d. šv. Kazimiero parapijos salėje. Popiečių pelną Los Angeles pensininkų klubas paaukoja kilniam, geram tikslui.

Siunčiame "Dirvai" \$200 auką, įvertindami Jūsų pasiaukojimą ir sunkų darbą.

Los Angeles
pensininkų klubas

SPORTO ŽINIOS

PASAULIO LIETUVIŲ ŽIEMOS SPORTO ŠVENTĖ Australijoje

Kaip jau buvo anksčiau skelbta, Pasaulio Lietuvių Žiemos Sporto šventė įvyks 1997 m. rugpjūčio 14 – 15 dienomis Australijoje, Guthega kalnų kurorte. Šventę rengia Sidney Lietuvių Sporto klubas "Kovas", kuriam talkininkauja Canberra LSK "Vilkas". Sudarytas specialus organizacinis komitetas, kurio pirmininku yra Vincas Binkis, o sekretore – Angonita Wallis–Grincevičiūtė.

Programoje numatomos kalnų slidinėjimo slalomo ir didžiojo slalomo rungtys įvairiose klasėse, pagal dalyvių amžių. Yra galimybė, kad programa gali būti papildyta kitomis žiemos sporto šakomis.

Numatyta, kad ši

šventė bus dalis VI-jų Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynių, rengiamų 1998 m. Lietuvoje. Tikslus šios šventės statusas bus paskelbtas vėliau. Taip pat dar neaišku, koks bus šios šventės ryšys su planuojama II-ja Tautine olimpiada.

ŠALFASS-gos Centro valdyba ir Slidinėjimo komitetas skatina Šiaurės Amerikos slidininkus kuo gausiau šioje šventėje dalyvauti. Dalyvavimą koordinuoja ir informaciją suteikia ŠALFASS-gos Slidinėjimo komitetas šia tvarka:

Kanadoje – Rimas Kuliavas, komiteto pirmininkas, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, tel. 416-766-2996; Fax: 416-766-5537;

JAV-se – Vytenis Čiurlionis, komiteto vicepirmininkas, 19755 Upper Terrace Dr., Euclid, OH 44117-2231, tel. 216-481-1525.

Suinteresuotus slidininkus prašome iki vasario 15 d. pranešti apie savo dalyvavimą R. Kuliavui ar V. Čiurlioniui. Paskubėkite, nes rengėjai nori žinoti dalyvius iki kovo 1 d.

Šventės organizacinio komiteto adresas: Dr. Angonita Wallis, 43 Yanko Rd., West Pymble, N.S.W. 2073, Australia. Tel. (02)-9498-1545; faksas: (02)-9498-3719.

Išsamesnės žinios suteiktos sporto klubams bei slidinėjimo puoselėtojams ir kai kuriems slidininkams.

ŠALFASS Slidinėjimo k-tas

KĖGLIAVIMO PIRMENYBĖS

Šios kėgliųvimo (Bowling) pirmenybės įvyks 1997 m. kovo 1 d., šeštadienį, Palisades Palace, 28801 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio (rytiniame Cleveland priemiestyje). Tel. 216-585-5800. Pirmenybės bus pravestos, suderinant jas su kartu vykstančiu 12-ju Cleveland LSK "Žaibo" metiniu "Draugystės turnyru".

Pirmenybių dalyvių registracija vyks nuo 11:30 ryto. Varžybų pradžia –

12:00 val. "Draugystės turnyro" dalyvių registracija vyks nuo 2:30 po pietų, o varžybos prasidės 3 val.

Varžybos bus komandinės ir individualios. Komandą sudaro 4 abiejų lyčių žaidėjai. Dalyvių amžius – neapribotas. Dalyvavimas atviras visiems lietuvių kilmės žaidėjams. Išankstinė dalyvių registracija – nepivaloma.

Numatyta specialiai atžymėti jaunius ir mergaites,

t.y. tuos dalyvius, kurie varžybų dieną turės 16 metų arba bus dar jaunesni.

Išsami informacija pateikta visiems sporto klubams. Ją taip pat galima gauti pas varžybų vadovą šiuo adresu:

Algis Nagevičius, 10200 Ridgewood Drive # 617-2, Parma, OH 44130, USA. Tel. 216-845-8848.

ŠALFASS-gos Centro valdyba

Laiškai "Dirvai"

Esu brandaus amžiaus, pradėjau aštuoniasdešimt penktuosius. Tad tik Dievulis nežino, kaip ilgai dar klibinsiu rašomąją mašinėlę. Bet bandysiu. "Dirvoje" bendradarbiauju nuo maždaug 1950 metų. Buvo malonu bendradarbiauti su visais mieliais redaktorais. Tą pajutau ir iš Jūsų pusės. Stengsiuos vis, progoms pasitaisyti, aplankyti "Dirvą" savo rašinėliais.

Spaudoje pradėjau bendradarbiauti nuo pirmųjų gimnazijos klasių. Dabar jau bus apie 67 metai. Rašiau Lietuvos, Vokietijoje išeinančioje lietuvių spaudoje, o atvykęs Amerikon, bendradarbiauju "Drauge", "Dirvoje", "Tėviškės žiburiose". Teko bendradarbiauti "Laisvojoje Lietuvoje", kiek anksčiau – "Darbininke" ir kt. Tai priklausė nuo temų parinkimo.

Visą savo gyvenimą rašiau, tik pozityviai vertindamas kitų žmonių gyvenimus, jų prasmingumą, darbus. Tai buvo dėkingumo išsakymas tiems, kurie savo gyvenimą pašventė Lietuvai ir išeivijai. Tad nemėgstu ir dabar piktos polemikos, neteisingos kritikos, spaudoje skelbiamo melo. Tuo, mielas Redaktorai, ir liksiu, iki plaks manoji širdelė.

"Dirvą" vedate geru keliu. Jos nekantriai laukiu kas savaitę. Žinau apie sunkias darbo sąlygas, apie atsirandančius "išmintingų kritikus", kurie kaip tik ir prisideda prie ardomojo darbo. Per 50 metų gyvendamas Amerikoje, bendradarbiaudamas spaudoje, dirbdamas organizacijose sutikau tikrai daug blogos valios "veikėjų" reikalavusių, kad jų "priešus" nekinčiau spaudoje. Bet to jie

nesulaukė ir net nutraukė "draugystę". Bet dėl to nesigailiu, nes mano tikslas – gėris, žmonių teigiamas vertinimas, dėkingumas dirbantiems. Tą visuomet skelbiu ir savo raštuose. Tad, mielas p. Redaktorai, laikykitės, tvirtų asmenybių mums reikia. Mielai bendradarbiausiu. Sėkmės!

Jūsų J. Janušaitis

PASTABOS, NUOMONĖS (Atsiliepiant į Redaktoriaus Skiltį) – "Laiškai ir skaitytojai", DIRVA spalio 22 d.)

Mano nuomone, būnant realistui, reikia pritarti dr. J. Jasaičio pasakymui: kas skaitys lietuvių tautinės minties savaitraštį po kokių 4-5 metų. Jo žodžiai: "sakau visiškai atvirai, kad netikiu, jog "ingliš peidžiai" išgelbėtų lietuvių išeivijoje.

Svarbiausias ateities veiksnys, yra lietuvių kalbos mokėjimas. Išmirus lietuviškų laikraščių skaitytojams, išmirs ir lietuvių laikraščiai. Vienintelis lietuvių dienraštis Čikagoje "senelis" DRAUGAS, nors ir sukauptų milijono dolerių fondą, neturėdamas lietuvių skaitytojų, irgi numirs. Jo paliktas kapitalas įgalins leisti anglų kalboje lietuvišką savaitraštį "THE FRIEND". Ar naujai pradėtas leisti Čikagoje savaitraštis anglų kalboje bus jaunesnės lietuvių kartos skaitomas ir jiems reikalingas, jų remiamas, yra atviras klausimas.

"DRAUGO" Fondo direktorius ir dabar jau skundžiasi, kad šiuo metu anglų kalboje leidžiamas "THE FRIEND" turi tik 73 skaitytojus, gautus per tris mėnesius. Linkėtina, kad jų atsirastų daugiau. Laiko tėkmė rodo, kad ateities lietuvių kartos, gimusios Amerikoje, negalės daugiau susikalbėti lietuviškai. Perspektyvos yra gana liūdnos, jeigu iš Lietuvos neužlies didžiulė banga naujųjų ateivių, kurių tikslas būtų išlaikyti lietuvių Amerikoje.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA.

Gerbiamai ir mylimai

A. † A.
VLADEI
MACIEJAUSKIENEI

mirus, KRISTINAI, VLADUI ir jų šeimoms
reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime

Vytautas Ūsas
Gražina Pauliukonienė

A. † A.
LYDIJAI ŠOVIENEI,

generalinio štabo pulkininko ANTANO ŠOVOS našlei mirus, jų vaikams – NIJOLEI RAŠKIENEI, REGINAI ŠOVAITEI, Dr. ALGIRDUI ŠOVAI, JURGIUI ŠOVAI ir jų šeimoms gilią užuojautą reiškia

Teresė ir Vytautas Trečiokai

A. † A.
AGNAI JONAITIENEI

mirus, jos vyrą ANTANĄ, dukrą RAMUNĘ, sūnus LEONARDĄ ir RAIMUNDĄ su šeimomis bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Dr. Danielius ir Roma Degesiai
Povilas ir Stasė Jančiauskai
Dalila Mackialienė
Juozas ir Aldona Šulaičiai
Stasys ir Sofija Vaškiai
Juozas ir Leokadija Žvyniai

St. Petersburg, Fl.

Garbingam lietuviui, miellam draugui,

A. † A.
KAZIMIERUI KIAUNEI

iškeliavus Amžinybėn, jo žmoną – mylimą EMILIJĄ, dukrą DR. VIRGINIJĄ bei kitus artimuosius ir draugus nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Su meile:

Elena L. Gureckienė ir
sūnūs: Gintaras ir Indris
Palos Verdes Estates, CA

RENGINIŲ KALENDORIUS

- VASARIO 12 d., trečia-dienį, 12 val. Lietuvos Respublikos Cleveland Garbės konsulas rengia pietus University Club, skirtus Lietuvos Nepriklausomybės dienai paminėti
- VASARIO 16 d., sekmadienį, Dievo Motinos parapijos salėje – Vasario 16-tosios šventė: 11:30 ryto trumpas minėjimas ir šventinis pokylis
- KOVO 1 d., šeštadienį, 11:30 ryto, – kėgliavimo turnyras Palisades Palace. Kreiptis į A.Nagevičių, tel. 216/845-8848
- KOVO 22–23 d. – šv. Jurgio parapijos velykinių kepinių pardavimas
- BALANDŽIO 6 d. 11:30 v. ryto – Atvelykio stalas šv. Jurgio parapijos salėje
- GEGUŽĖS 11 d. 11:30 v. ryto – Motinos Dienos priešpiečiai, parapijos salėje. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba
- GEGUŽĖS 26 d. 8:30 v. ryto – Memorial day: apeigos, šv. Mišios, pusryčiai. Rengia Katalikų Karo Veteranų 613-asis postas šv. Jurgio parapijoje
- LIEPOS 20 d. 11:30 ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šv. Jurgio parapijos sodyboje
- SPALIO 18, 19 d. – nemokami skiepai nuo gripo. Rengia šv. Jurgio parapijos taryba

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis Psichologas
Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

**SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI**

**JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.**

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

• LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos Rudens festivalis

• GRUODŽIO 20, 21 d. – šv. Jurgio parapijos Kalėdinių kepinių pardavimas

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje

Eilėraščius pradėjo rašyti, dar būdamas moksleiviu, Lietuvoje. Bet labiausia tam jį paskatino Tėvynės ilgesys, kada jis su kitais lietuviais mokėsi pas saleziečius, Italijoje. Kaip pats yra pasakęs, Šiaurės vėjai iš kitos Alpių pusės ir Šiaurės pašvaistė jį vis kvietė namo. Paklusęs šiam kvietimui, jis išvyko iš Italijos. Grįžęs į Tėvynę, po kurio laiko vedė lietuvaitę, bet vos įsikūrus buvo karo audrų išblokštas iš savo krašto kartu su tūkstančiais kitų lietuvių.

Gyvendamas Amerikoje, I.Stankus, kaip ir kiti jo tautiečiai, pašventė savo jėgas ir laiką tam, kad parūpintų savo šeimai maistą ir pastogę, o vaikams – mokslą. Juose puoselėjo meilę Lietuvai, ragino dirbti prarastos Tėvynės naudai, prisidėti, kad būtų atkurta jos laisvė. Prie poezijos jis grįžo neseniai. Dauguma eilėraščių skirti vaikams, vaikeliams ir kitiems giminėms. Jie parašyti jo gimtąja aukštaičių tarpe ir neretai primena numylėtas gimtojo krašto dainas. I.Stankus trokšta, kad mums vis rusentų meilės Lietuvai ugnelė, kad naujos kartos vis dėtų pastangas padėti Lietuvai, saugotų lietuvių kultūros lobyną, neužmirštų savo protėvių pasiekimų ir juos gerbtų.

IGNAS STANKUS

Broliui Kazimierui

(jo 60-mečio proga)

Iškeliavai iš savo krašto.

Palikęs gimines, draugus.

Užverst nespėjęs dirvoj vagą

Savo Tėvynėj mylimoj.

Tu palikai sodybą gimtą,

Kur kryžius liepų žalumoj,

Tėvai rymojo susikrimtę,

Kol tave matė tolumoj.

Nebegirdi jau vyturėlio

Ir tos lakštutės vakarais.

Nebematai dangaus žydrynės

Labai toli ją palikai.

Nenusimink, mielas brolė,

Tavo Tėvynė – dar gyva,

Dar pamatysi josios klonius,

Nemuno krantus ir lankas.

Senelio lazda pasidėjęs.

Bučiuosi žemę, kur gimei,

Ir per kančios raukšlėtą veidą

Riedės tau ašara gailiai.

Tada atgimsi vėl lyg vaikas,

Regėsi kūdikio dienas,

Jaunystės meilę tyrą, vaiskią.

Kuri išliko širdyje.

1970 05 30

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus
Skubiems siuntiniams – AIR CARGO

Komercinės siuntos – pagal susitarimą.
Pinigai pervedami doleriais. Nuo išsiuntimo dienos
į gavėjo rankas – per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI

Du patys populiariausi: **55 svarai įvairaus maisto už \$98 ir šventinis siuntinys už \$39**

\$98 – rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinai, aliejus, sūris, sausainiai, tirpi kava, malta kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, riešutai, žirneliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai – 55 svarai (25 kg.);

\$39 – tirpi kava, malta kava, arbata, kakava, vaisių sultys, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, vitaminai.

Jums pageidaujant, atsiųsime smulkesnę informaciją.
Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą!

TRANSPAK, 2638 W. 69TH ST.
CHICAGO, IL 60629 Tel. 312-436-7772

ROTA DEGUTIENĖ, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662
Mūsų atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-28-27, 26-24-27

PRANEŠIMAS

Minint Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 79-rių metų sukaktį, Lietuvos Respublikos Cleveland Garbės konsulas šios šventės proga vasario 12 d. 12 val. ruošia pietus University Club, į kuriuos kviečiamas Cleveland diplomatinis korpusas, miesto atstovai, verslininkai ir Cleveland lietuviai, norintieji pietuose dalyvauti.

Pietų metu pagrindinę kalbą pasakys naujai išrinktas Cuyahoga apskrities komisionierius Tim McCormack.

Pietų kaina – 18 dolerių. Norintieji pietuose dalyvauti, malonėkite iki vasario 6 d. užsiregistruoti tel. 486-8692.

LR Garbės konsulė
Ingrida Bublienė

DIRVA

OHIO ĮVYKIAI

Sausio 22 d. Nat'l Assoc. of Investors Corp. (NAIC): Annual Forecast Program – Metiniai spėjimai, 7:30 val. vak. Old Stone Church, Public Square, Cleveland. Tel. 216/541-7253.

Sausio 24 d. "Searching for Early Nesting Owls" – Pelėdų lizdų ieškojimas, 7:00 val. vakaro. The Nature Center at Shaker Lakes, 2600 South Park Blvd., Shaker Hts. Tel. 216/321-5935.

Sausio 28 d. "The Romantic Shade Garden" – Romantiškas pavėsio sodas, 8:30 val. ryto. Cleveland Botanical Garden, 11030 East Blvd. Reserv. Tel. 216-721-1600.

Iki vasario 2 d. Legacy of Light: Master Photographs from the Cleveland Museum of Art – Meistriškos foto nuotraukos iš Meno muziejaus rinkinių. 11150 East Blvd., Cleveland Tel. 216-421-7340.

! VIENKARTINIS ATPIGINIMAS !

JAV LB Kultūros Tarybos SPAUDOS VAJUS

Sumažintas metinės prenumeratos mokestis naujiems skaitytojams:

DIRVA.....	\$20.00	(pilna kaina – \$ 35.00)
P.O. Box 19191		
Cleveland, OH 44119-0191		
DRAUGAS.....	\$65.00	(pilna kaina – \$ 95.00)
4545 W. 63rd Street		
Chicago, IL 60629		
DARBININKAS.....	\$20.00	(pilna kaina – \$ 35.00)
341 Highland Blvd.		
Brooklyn, N.Y. 11207		
EGLUTĖ.....	\$10.00	(pilna kaina – \$ 15.00)
13154 Sparrow Court		
Lockport, IL 60441		
BRIDGES.....	metams - \$15.00	(pilna kaina – \$18.00)
	2 metams – \$25.00	
LAC, Inc., Treasurer		
1927 W. Boulevard		
Racine, WI 53403		
LITUANUS.....	\$8.00	(pilna kaina – \$ 10.00)
6621 S.. Troy Street		
Chicago, IL 60629		

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą lūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Iki vasario 23 d. Bound & Unbound: Explorations of the Natural World – Pasaulio gamtos tyrinėjimai. The Cleveland Museum of Natural History, 1 Wade Oval, Cleveland. Tel. 216/231-4600. Ger.J.

FOTO KURSAI

Nuo 1887 m. veikianti foto mėgėjų draugija – Cleveland Photographic Society pradės savo gyvavimo 110-sius metus foto kursais. Tai bus 77-ieji foto mokslo metai. Pavasario semestre bus dvi klasės:

- 1) fotografijos pagrindai (pradžia – vasario 13 d.);
 - 2) Foto laboratorijos (darkroom) technika (pradžia vasario 11 d.). Kiekvienoje klasėje bus po 10 paskaitų, kuriose dėstomi spalvotosios ir monochrominės fotografijos pagrindai. Bus ir praktiniai užsiėmimai bei iškylos. Paskaitos vyks CPS būstinėje – 1549 Superior Ave. Telefonas pasiteirauti: Mr. Jim Kunkel – 843-7118 arba Mr. Bob Burns – 729-3314.
- Jei šventėms gavote dovanų foto aparatą, šie kursai yra gera proga pramokti jį vartoti. Neatidėliokite registracijos, nes klausytojų

skaičius kiekvienoje klasėje yra ribotas. Kursus baigusieji gaus nemokamai 3 mėnesių narystę CPS draugijoje. Ger.J.

DIDŽIAUSIA CITRINA LIETUVOJE

Elta. Šiomet, sausio 10 d. nuskinta didžiausia Lietuvoje - 700 gramų - citrina. Šis vaisius įrašytas į Lietuvos rekordų knygą. 13,5 cm aukščio, 11,53 cm skersmens, 36,5 cm apimties citriną - rekordininkę savo namuose išaugino vilniečiai Nadiežda ir Jurijus Kaplanovskiai. Citrinmedis gėlių puode auga jau dvyliktus metus. Šalia rekordininkės šiomet užderėjo ir kita, kiek mažesnė - 646 gramų citrina. Ankstesnis Lietuvos rekordas buvo vilniečių Darnos ir Juzefo Lobačių 1996 metais išauginta 691,5 gramo citrina. Pasaulio rekordas - 3854 gramų citrina.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "DIRVĄ"

"DIRVAI" AUKOJO:

Lietuvių fondas.....	\$2500
Los Angeles Lietuvių pensininkų klubas	\$200
E.Gureckienė, PalosV.E. .	\$100
K.Trečiokas, Union, NJ	\$65
J.Petronis, Los Angeles, CA	\$50
P.Mačernis, Chicago, IL	\$50
A.Diškėnas, St.Pet Bch.,FL	\$50
G.Siliūnas, Flushing, NY	\$50
J.Ardys, Fairview, PA	\$45
V.Paovys, Grand Rapis, MI	\$40
J.Šiaučiūnas, Cicero, IL	\$25
J.Grigaitis, Chicago, IL	\$25
J.Jasinevičius, Euclid, OH	\$20
V.Gelgotas, Willovick, OH	\$20
I.Janavičius, Clevel., OH	\$20
V.Grauzinis, Elgin, IL	\$20
S.Pangonis, Omaha, NE	\$15
L.Jurkūnas, La grange, IL	\$15
P.Petrušaitis, Racine, WI	\$15
J.Rukšėnas, Los Angel., CA	\$15
R.Šilkaitis, Pepper Pike, OH	\$15
S.Martiškauskas, Broct., MA	\$15
H.Stasas, Cleveland, OH	\$10
J.Stepas, Willough. H., OH	\$10
G.J.Austra, Baltimore, MD	\$10
J.Špakevičius, Westw.MA	\$10
Č.Vilčinskas, Gulpford, FL	\$10
L.Žemaitis, Amsterdam,NY	\$10
E.Bliudnikas, Centerv., MA	\$10
R.S.Užupis, Worth, IL	\$10
J.Vembre, Brockport, NY	\$10
P.Žičkus, Dorchester, MA	\$5
L.Šimkūnas, Cherry H., NJ	\$5
A.Karsokas, Southgate,MI	\$5
P.Ambraziejus, N.Falm. MA	\$5
A.Tamošaitis, New Richm.	\$5
A.Mikoliūnas, Clevel., OH	\$5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas
Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000